

RP 43/2009 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av kemikalielagen samt 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås ändringar i kemikalielagen som är nödvändiga för att genomföra förordningen om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier, kallad CLP-förordningen (Classification, Labelling and Packaging).

Enligt förslaget ska kemikalielagen kompletteras med bestämmelser om den nationella rådgivningen enligt CLP-förordningen, om de behöriga myndigheter som avses i CLP-förordningen, om de myndigheter som ska sköta tillsynen av att förordningen efterlevs, om dessa myndigheters uppgifter och om de

straff som kan utmätas vid underlåtelse att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen. Dessutom ska CLP-förordningen läggas till kemikalielagens tillämpningsområde. Till lagen ska också fogas ett bemyndigande att genom förordning tillåta undantag som gäller efterlevnaden av CLP-förordningen när det är nödvändigt på grund av försvarsintressen.

Med anledning av CLP-förordningen föreslås även ändringar i bestämmelserna om hälsobrott och miljöförstöring i strafflagen.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL.....	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning	3
2. Nuläge.....	4
2.1. Lagstiftning och praxis	4
Tillsyn (5–7 § i kemikalielagen)	6
Lämnande av uppgifter om kemikalier (48 a § i kemikalielagen)	6
2.2. De viktigaste förslagen	7
Tillsyn.....	7
Rådgivning och behöriga myndigheter	7
Sanktioner.....	7
Undantag som gäller försvaret.....	7
3. Propositionens konsekvenser.....	7
3.1. Ekonomiska konsekvenser	7
3.1.1. Konsekvenser för den offentliga ekonomin.....	7
3.2. Konsekvenser för företag.....	9
3.3. Konsekvenser för myndigheterna	10
3.4. Konsekvenser för miljön och hälsan.....	11
4. Beredningen av propositionen.....	12
4.1. Beredningskedan och beredningsmaterial.....	12
DETALJMOTIVERING	15
1. Motivering till lagförslagen	15
1.1. Kemikalielagen	15
1.2. Strafflagen.....	20
2. Mera detaljerade bestämmelser och föreskrifter	21
3. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	22
4. Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning.....	22
LAGFÖRSLAGEN	23
Lag om ändring av kemikalielagen	23
Lag om ändring av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen.....	28
BILAGA	30
PARALLELLTEXTER	30
Lag om ändring av kemikalielagen	30
Lag om ändring av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen.....	40

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) Nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, nedan *CLP-förordningen*, är en ny rättsakt om kemikalier som binder Europeiska unionens medlemsländer. Förordningen godkändes den 16 juli 2008. Förkortningen CLP betyder klassificering (Classification), märkning (Labelling) och förpackning (Packaging). Syftet med CLP-förordningen är att säkerställa att skyddet av miljön och människors hälsa är på en hög nivå och att se till att ämnen, blandningar och vissa varor som måste klassificeras, märkas och förpackas enligt förordningen kan röra sig fritt. EU försöker uppnå detta syfte genom att harmonisera de kriterier, enligt vilka tillverkaren, importören, producenten av en vara eller nedströmsanvändaren ska klassificera ämnen eller blandningen som farliga samt de regler enligt vilka leverantören ska märka och förpacka ämnen eller beredningar som klassificerats som farliga.

I CLP-förordningen ingår även bestämmelser om en förteckning över harmoniserad klassificering och märkning av ämnen i EU och om tillverkarnas och importörernas skyldighet att lämna uppgifter om klassificeringen av ämnen till Europeiska kemikaliemyndigheten. Statsrådet har informerat riksdagen om CLP-förordningen genom U-skrivelse 24/2007 rd daterad den 6 september 2007 och en kompletterande U-skrivelse daterad den 26 maj 2008.

CLP-förordningen grundar sig på ett system för klassificering och märkning av kemikalier, kallat GHS-systemet (Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals), som på FN-nivå har godkänts över hela världen. Syftet med FN:s GHS-system är att samma grunder för klassificering och märkning av kemikalier ska användas överallt i världen och att klassificeringen ska harmoniseras i fråga om såväl transportbestämmelser som de bestämmelser som gäller försäljning och användning. Det-

ta ökar kemikaliesäkerheten och främjar den internationella handeln.

CLP-förordningen har tidigare även kallats GHS-förordningen.

CLP-förordningen är en rättsakt som ska tillämpas direkt i EU:s medlemsstater. Förordningen har offentliggjorts i EU:s officiella tidning den 31 december 2008, och den har trätt i kraft på den tjugonde dagen efter det att den offentliggjorts, dvs. den 20 januari 2009. För avdelningarna I och V–VII i förordningen har ingen övergångstid beviljats. Sålunda ska avdelning I, Allmänna frågor, avdelning V, Harmonisering av klassificering och märkning och klassificerings- och märkningsregistret, avdelning VI, Behöriga myndigheter och tillsyn, och avdelning VII, Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser, i princip tillämpas från och med den 20 januari 2009, då förordningen trädde i kraft. Avdelningarna II–IV ska tillämpas på klassificeringen, märkningen och förpackningen av *ämnen* från och med den 1 december 2010 och på klassificeringen, märkningen och förpackningen av *blandningar* från och med den 1 juni 2015. Fram till dessa datum kan verksamhetsutövarna under övergångstiden tillämpa antingen den nuvarande lagstiftningen för klassificering, märkning och förpackning av kemikalier som baserar sig på kemikalielagen eller CLP-förordningen.

Under den övergångsperiod som sträcker sig från den 20 januari 2009 till den 1 juni 2015 används således två parallella och delvis olika system för klassificering, märkning och förpackning av kemikalier. Ett företag kan självt välja om det under övergångstiderna ska följa den nuvarande lagstiftningen eller den nya CLP-förordningen. Av denna orsak ska den nuvarande lagstiftningen för klassificering, märkning och förpackning av kemikalier, som används parallellt med CLP-förordningen, förbli i kraft tills övergångstiderna för CLP-förordningen löpt ut.

Genom denna proposition föreslås nya bestämmelser om åtgärder som ska genomföra de skyldigheter som medlemsstaterna får genom CLP-förordningen. Till dessa skyldigheter hör lagstiftning om tillsynsmyndigheter, behöriga myndigheter, nationell rådgivning

och sanktioner. Förslaget innebär också att underlåtelse att fullgöra skyldigheterna enligt nuvarande kemikalielag i fråga om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier ska bli straffbart. Dessutom föreslås att en hänvisning till CLP-förordningen läggs till bestämmelserna om hälsobrott och miljöförstöring i strafflagen. Den föreslagna ändringen gäller eventuella straffpåföljder vid underlåtelse att uppfylla skyldigheterna enligt denna lag eller CLP-förordningen.

Utöver CLP-förordningen har EU den 1 juni 2007 satt i kraft Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, nedan *REACH-förordningen*. Dessa två EU-förordningar, REACH och CLP, förändrar nästan helt EU:s och därmed även Finlands kemikalielagstiftning. EU bereder dessutom en ny förordning som ska ersätta Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG av den 16 februari 1998 om utsläppande av biocidprodukter på marknaden, nedan *biociddirektivet*. Kemikalielagen är för närvarande den lag som genomför biociddirektivet.

Kemikalielagen har utfärdats år 1989, och den har före denna proposition ändrats 32 gånger. Lagen måste inom en nära framtid revideras helt. Det är ändamålsenligt att förlägga denna totalrevision till en sådan tidpunkt att verkningarna av den totalreviderade EU-lagstiftningen kan beaktas i den nya lagen. Även organisationerna för kemikalietillsyn hamnar i en ny situation när regionalförvaltningen reformeras och en nationell kemikaliemyndighet eventuellt grundas. I social- och hälsovårdsministeriets verksamhetsplan för år 2009 ingår planeringen av beredningen av en totalrevision av kemikalielagen. I den nya kemikalielagstiftningen kommer även andra orsaker att revidera kemikalielagen att beaktas, vilka exempelvis kan utgå från grundlagen. Det är likväl nödvändigt att genomföra de ändringar i kemikalielagen

som föreslås i denna proposition redan före den planerade totalrevisionen, eftersom det i finsk lagstiftning måste finnas bestämmelser om de tillsynsmyndigheter som avses i CLP-förordningen, om straff vid överträdelse av förordningen, om nationell rådgivning, om nationella behöriga myndigheter och om andra skyldigheter som medlemsstaterna ges i CLP-förordningen.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Följande EU-direktiv gäller klassificering, märkning och förpackning av kemikalier

- rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen, nedan *ämnesdirektivet*,

- Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG av den 31 maj 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat, nedan *preparatdirektivet*.

I ämnes- och preparatdirektiven ingår bestämmelser om klassificeringen av ämnen (ämnesdirektivet) och preparat som består av ämnen (preparatdirektivet) som farliga samt om förpackning och märkning av kemikalier. I direktiven finns föreskrifter om bland annat de egenskaper, kriterier och koncentrationsgränser enligt vilka kemikalier (ämnen eller blandningar) klassificeras som farliga. En farlig kemikalie kan t.ex. vara brandfarlig, frätande, mycket giftig eller miljöfarlig. I direktiven ingår även bestämmelser om de varningsmärknings (farokommunikation) som ska göras på kemikalieförpackningars varningsetiketter. Farokommunikationen beskriver ett ämnes farliga egenskaper och innehåller fraser (faroangivelser) som beskriver produktens farlighet och nödvändiga säkerhetsåtgärder. Genom farokommunikationen får användaren information om de eventuella risker som kemikalien för med sig och kan skydda sig korrekt. Dessutom innehåller direktiven bestämmelser om kemikalieförpackning: En kemikalieförpackning måste

t.ex. vara sådan att kemikalien inte kan läcka ut eller skada förpackningen, och det kan krävas att förpackningen har barnskyddande förslutning eller kännbar varningsmärkning för synskadade. I preparatdirektivet ingår också en bestämmelse om leverantörens skyldighet att ge myndigheterna information om farliga ämnen som ingår i en blandning. Informationen kan användas vid behandling av förgiftningar. Ämnesdirektivet innehåller i sin tur en harmoniserad lista för klassificering och märkning av farliga ämnen. Denna så kallade klassificeringslista har upphävts genom CLP-förordningen och ersatts med bilaga VI till CLP-förordningen. Förteckningen i bilaga VI innehåller anvisningar om en obligatorisk, harmoniserad klassificering och märkning. Om ett ämne inte finns upptaget i förteckningen, ska tillverkaren, importören eller nedströmsanvändaren själv klassificera ämnet enligt klassificeringskriterier som överensstämmer med EU-lagstiftningen.

Ämnes- och preparatdirektivet upphävs genom CLP-förordningen den 1 juni 2015. Direktiven har genomförts nationellt genom

- kemikalielagen,
- kemikalieförordningen (675/1993),
- social- och hälsovårdsministeriets förordning om en förteckning över farliga ämnen (509/2005),
- social- och hälsovårdsministeriets förordning om grunderna för klassificering samt märkning av kemikalier (807/2001),
- social- och hälsovårdsministeriets förordning om säkerhetsförslutare på emballage för en farlig kemikalie och om en varningssymbol för synskadade (430/2001) och
- social- och hälsovårdsministeriets förordning om lämnande av uppgifter om kemikalier (553/2008).

När övergångsperioden för CLP-förordningen upphör den 1 juni 2015 upphävs de bestämmelser i kemikalielagen, kemikalieförordningen och hälsovårdsministeriets förordning om lämnande av uppgifter om kemikalier genom vilka ämnesdirektivet och preparatdirektivet genomförts. Dessa bestämmelser ska förnyas före den 1 juni 2015. Social- och hälsovårdsministeriets förordning

om en förteckning över farliga ämnen, social- och hälsovårdsministeriets förordning om grunderna för klassificering samt märkning av kemikalier och social- och hälsovårdsministeriets förordning om säkerhetsförslutare på emballage för en farlig kemikalie och om en varningssymbol för synskadade ska även upphävas helt den 1 juni 2015, eftersom dessa förordningar inte innehåller andra bestämmelser än sådana som genomför ämnes- och preparatdirektiven. Under övergångstiden (för ämnen fram till den 1 december 2010 och för blandningar fram till den 1 juni 2015) kan verksamhetsutövaren välja att hålla sig till den gamla lagstiftningen eller den nya CLP-förordningen. För de ämnen och blandningar som kommit ut på marknaden innan övergångstiderna löpt ut beviljas en frist på 2 år innan de behöver märkas om och omförpackas i enlighet med CLP-förordningen. Sålunda kan det på marknaden fram till den 1 december 2012 finnas ämnen och fram till den 1 juni 2017 blandningar som är förpackade och märkta enligt nuvarande lagstiftning.

De kriterier för klassificering som anges i CLP-förordningen skiljer sig från kraven i vår nuvarande lagstiftning. Nya faroklasser har lagts till, faropiktogrammen har fått nytt utseende (figur 1) och faro- och skyddsangivelserna har fått nya ordalydelser och nya koder. Dessutom ersätts termen "beredning" (eng. preparation) med "blandning" (eng. mixture). De bestämmelser som gäller förpackning ändras bara lite, och principerna i lagstiftningen förblir oförändrade: Verksamhetsutövaren ansvarar för bedömningen av farliga egenskaper hos en kemikalie och för att kemikalien märks och förpackas säkert, så att etiketten ger användaren nödvändig information om de egenskaper hos kemikalien som medför fara. Klassificeringen och märkningen av de ämnen som ingår i förteckningen över harmoniserad klassificering och märkning har redan fastställts på EU-nivå, och för dessa ämnen måste verksamhetsutövarna använda de klasser och den märkning som anges i förteckningen.

Figur 1

• **E U : s n u v a r a n d e f a r o s y m b o l e r**

• **D e n y a f a r o p i k t o g r a m m e n**

Klassificerings- och märkningsdata ska även ingå i säkerhetsdatabladet för en kemikalie. Bestämmelser om säkerhetsdatablad finns i REACH-förordningen. På säkerhetsdatabladet måste klassificeringen av ämnet eller blandningen och dess beståndsdelar anges enligt nuvarande lagstiftning ända tills övergångstiden för blandningar löper ut den 1 juni 2015. Om CLP-förordningen tillämpas innan övergångstiderna löper ut ska även klassificeringen enligt CLP-förordningen anges på säkerhetsdatabladet. Anteckningarna på varningsetiketten ska däremot göras enligt ettdera regelverket.

Tillsyn (5–7 § i kemikalielagen)

Enligt kemikalielagen ska tillsynen över efterlevnaden av lagstiftningen om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier skötas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, senare *Valvira* (fram till den 31 december 2008 Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral, nedan *STTV*) och Finlands miljöcentral, nedan *SYKE* (5 §, tillsynen i fråga om kemikalier som tillverkas och släpps ut på marknaden), arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå (6 §, tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om klassificering och märkning av kemikalier som används i arbetet och kemikalier som tillverkas) och kommunens kemikalietill-

synsmyndighet (7 §, kemikalier som släpps ut på marknaden har klassificerats och förpackats och att deras emballage försetts med märkningar i enlighet med lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den).

Den nuvarande lagen anger inte explicit *Valvira* och *SYKE* som tillsynsmyndigheter i fråga om klassificering, märkning och förpackning, utan denna behörighet kan härledas ur deras allmänna skyldighet att utöva tillsyn i fråga om kemikalier som tillverkas och släpps ut på marknaden. Lagen innehåller inte heller några explicita bestämmelser om arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyråers skyldighet att utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om förpackning.

Lämnande av uppgifter om kemikalier (48 a § i kemikalielagen)

Genom 48 a § i kemikalielagen har Finland genomfört skyldigheten enligt preparatdirektivet att ge myndigheten information som kan användas för vård vid förgiftningar. Enligt paragrafen ska information om kemikalier lämnas *Valvira*. Bestämmelsen i fråga i preparatdirektivet ersätts med en bestämmelse i CLP-förordningen som på motsvarande sätt förutsätter att en nationell myndighet som ska ta emot information utses.

2.2. De viktigaste förslagen

Tillsyn

CLP-förordningen är en rättsakt som ska tillämpas direkt i EU:s medlemsstater. Enligt artiklarna 43 och 46 i förordningen ska medlemsstaterna utse de myndigheter som ska ansvara för tillsyn av att skyldigheterna enligt förordningen efterlevs och upprätthålla ett system för offentlig kontroll. I denna proposition föreslås därför att kemikalielagen ändras så att nuvarande tillsynsmyndigheter även åläggs den tillsyn som gäller CLP-förordningen. Tillsyn över att CLP-förordningen efterlevs ska således enligt propositionen utövas av de tillsynsmyndigheter som enligt kemikalielagen för närvarande ansvarar för tillsynen av att efterlevnaden av nuvarande lagstiftning om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier efterlevs, dvs. Valvira och SYKE (5 §), arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå (6 §) och kommunens kemikalietillsynsmyndighet (7 §). Dessa myndigheters skyldigheter i fråga om tillsynen av att nuvarande lagstiftning efterlevs ska också preciseras. Under de övergångstider som anges i CLP-förordningen kan verksamhetsutövarna välja om de i fråga om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier ska hålla sig till den nuvarande lagstiftningen eller den nya CLP-förordningen.

Rådgivning och behöriga myndigheter

Enligt artikel 43 i CLP-förordningen ska medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som ska ansvara för förslag till harmoniserad klassificering och märkning. Enligt lagförslaget ska 8 e § i kemikalielagen, som innehåller bestämmelser om behöriga myndigheter som avses i vissa av Europeiska gemenskapens förordningar, ändras så att Valvira och SYKE, som är behöriga myndigheter enligt REACH-förordningen, även blir behöriga myndigheter enligt CLP-förordningen.

Enligt artikel 44 i CLP-förordningen ska medlemsstaterna grunda nationella stöd- och informationspunkter för att ge råd åt berörda parter om deras ansvar och skyldigheter enligt förordningen. En bestämmelse om denna

rådgivning ska läggas till den bestämmelse i 8 b § som gäller den rådgivning som avses i REACH-förordningen, sålunda, att Valvira och SYKE, utöver REACH-rådgivningen, även får ansvaret för att ordna CLP-rådgivningen.

Sanktioner

Enligt artikel 47 i CLP-förordningen ska medlemsstaterna införa bestämmelser om sanktioner vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen och vidta åtgärder för att se till att förordningen tillämpas. Enligt denna proposition ska 52 § i kemikalielagen kompletteras med bestämmelser som motsvarar de artiklar i CLP-förordningen som vid överträdelse kan leda till bötesstraff för kemikalieförseelse. Motsvarande tillägg föreslås även för överträdelse av bestämmelserna om klassificering, märkning och förpackning i den nuvarande lagstiftningen. Dessutom föreslås att en hänvisning till CLP-förordningen läggs till bestämmelserna om hälso- brott och miljöförstöring i strafflagen (kapitel 44 och 48).

Undantag som gäller försvaret

Enligt artikel 1.4 i CLP-förordningen får medlemsstaterna tillåta undantag från förordningen när det är nödvändigt på grund av försvarsintressen. Enligt 62 a § i kemikalielagen kan statsrådet genom förordning bestämma om undantag som gäller efterlevnaden av REACH-förordningen. Detta förslag innehåller ett tillägg till kemikalielagen som gör motsvarande undantag möjliga i fråga om CLP-förordningen.

3. Propositionens konsekvenser

3.1. Ekonomiska konsekvenser

3.1.1. Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Betydande konsekvenser för den offentliga ekonomin uppstår då Valvira och SYKE ska ordna rådgivning och fungera som behöriga myndigheter enligt CLP-förordningen. Finland måste genomföra de bestämmelser i

EU:s REACH- och CLP-förordningar, enligt vilka myndigheterna måste inrätta en stöd- och informationspunkt och sköta de uppgifter som ankommer på den nationella behöriga myndigheten. Valvira och SYKE sköter enligt lag även den nationella rådgivning som REACH-förordningen föreskriver och de uppgifter som ankommer på behöriga myndigheter som avses i REACH-förordningen.

Den nationella rådgivningen kan inte fungera utan resurser. För medlemsländerna är det fråga om en uppgift av ett helt nytt slag, som har stor betydelse för hur verkställigheten av den nya lagstiftningen lyckas. Bestämmelsen i CLP-förordningen om nationell rådgivning ingick inte i kommissionens ursprungliga förslag till förordning, utan den bereddes av den arbetsgrupp vid rådet som behandlade förordningen. Därför har resursbehovet för rådgivningen inte beaktats i statsrådets skrivelse till riksdagen om ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning (klassificering, märkning och förpackning av kemikalier), U-skrivelse 24/2007 rd. I statsrådets kompletterande skrivelse 1. STM 26.05.2008 har behovet av resurser för rådgivningen likväl behandlats, och riksdagens miljöutskott delar statsrådets ståndpunkt. Miljöutskottet anser att ”det är motiverat att ordna den rådgivningen som föreskrivs i CLP-förordningen i anslutning till REACH-rådgivningen, och tillräckliga resurser för rådgivningen måste beviljas. CLP-rådgivningen uppskattas kräva sammanlagt 2 årsverken. Eftersom Finland är värmland för Europeiska kemikaliemyndigheten, är det viktigt att Finland sköter sina skyldigheter enligt nämnda förordningar exemplariskt”. (MiUU 18/2008 rd).

Uppgiften som behörig myndighet kräver också tilläggsresurser, eftersom medlemsstaten i samband med bedömningen av biocider och växtskyddsmedel måste ges förslag till harmoniserad klassificering och märkning av det verksamma ämnet, och det enligt EGlågstiftningen inte är tillåtet att göra undantag från denna skyldighet. Det förslag till klassificering som ska ges i samband med bedömningen kräver betydande fakkunskap och kunskap om den lagstiftning som gäller kriterierna för klassificering.

För att sköta de nya uppgifter som föreslås

i denna proposition kommer myndigheterna i fråga att behöva en tilläggsresurs som uppgår till 4 årsverken, fördelad så, att Valvira får 2 årsverken och SYKE likaså 2 årsverken. Av dessa resurser behöver Valvira och SYKE 1 årsverke var för rådgivning och 1 årsverke var för sina uppgifter som behörig myndighet enligt CLP-förordningen.

Dessutom bör de personalresurser som andra tillsynsmyndigheter enligt kemikalielagen, såsom arbetarskyddsdistrikten, behöver uppskattas och säkerställas för att kompetensen och resurserna när det gäller kemikalietillsynen ska vara på den nivå som uppgifterna kräver.

EU:s totalreviderade kemikalielagstiftning medför att de behöriga myndigheterna behöver resurstillskott enligt följande:

I samband med beredningen av de bestämmelser i kemikalielagen som gäller REACH-rådgivningen och behöriga myndigheter enligt REACH-förordningen, angav regeringen i motiveringsdelen till sin proposition (HE 3/2007 rd) behovet av tilläggsresurser till 4 årsverken vid de behöriga myndigheterna, det vill säga 4 årsverken vid det dåvarande STTV och 4 årsverken vid SYKE. Riksdagens miljöutskott konstaterade i sitt betänkande (MiUB 1/2007 rd) att ”de här tilläggsresurserna bör genomföras och att det eventuella behovet av ytterligare resurser bör bedömas i fortsättningen”.

Vid beredningen av de bestämmelser i kemikalielagen som genomför den tillsyn som REACH-förordningen föreskriver (RP 50/2008 rd), föreslogs att STTV och SYKE för tillsynsuppgifter skulle ges tilläggsresurser motsvarande två årsverken var. Riksdagens miljöutskott konstaterade dessutom att ”Med hänvisning till sina tidigare synpunkter (MiUB 1/2007 rd - RP 3/2007 rd) lyfter utskottet i detta sammanhang fram behovet att tillförsäkra de främsta tillsynsmyndigheterna, produkttillsynscentralen och Finlands miljöcentral, de resurser som behövs för att genomföra förordningen på tillbörligt sätt. Samtidigt pekar utskottet på behovet att ordna rådgivning för små och medelstora företag. REACH-förordningen är till omfattning och innehåll exceptionellt svår lagstiftning som kräver att tillsynsmyndigheterna har hög kompetens. För att kunna nå målen bör vi

lägga särskilt vikt vid utbildning för tillsynsmyndigheterna samt genomförande och styrning av tillsynen. Adekvat myndighetsstyrning utgör också en grund för likabehandling av företag. När servicenivån avpassas finns det också skäl att beakta att Finland är värdland för Europeiska kemikaliemyndigheten". Emellertid har de tilläggsresurser som dessa myndigheter behöver för att verkställa REACH-förordningen inte lagts till i statsbudgeten. Eftersom nästan alla andra kemikalierelaterade uppgifter som dessa myndigheter sköter är lagstadgade, kan de nya uppgifter som EU-förordningarna medför inte skötas genom interna överföringar som sker på bekostnad av andra myndighetsfunktioner.

För att REACH- och CLP-förordningarna ska kunna verkställas krävs att de behöriga myndigheterna Valvira och SYKE ges tilläggsresurser. Dessa myndigheter lider för närvarande av betydande resursbrist. I och med REACH-förordningen har medlemsstaterna fått ett nytt uppgiftsområde: Kommittéer som består av representanter för medlemsländerna och administreras av Europeiska kemikaliemyndigheten gör upp anvisningar för genomförande och tillämpning av REACH- och CLP-förordningarna och bereder ändringar i lagstiftningen som är relaterade till dessa förordningar. Detta kommittéarbete utgör en betydande del av de behöriga myndigheternas arbetsbörda. Tillämpningsområdet för kemikalielagstiftningen har vuxit bland annat därför att fler kemikalier än tidigare och delvis även kemikalier som ingår i varor, såsom stearinet i ljus och bläcket i pennor, definieras som kemikalier som omfattas av REACH-förordningen. Dessutom pågår inom de finska kemikaliemyndigheterna som bäst en betydande serie personbyten på viktiga poster, när nya tjänstemän ersätter sådana som flyttat till Europeiska kemikaliemyndigheten och sådana som gått i pension. Icke desto mindre är det nödvändigt att beakta produktivetsprogrammet för statsförvaltningen och dess inverkan på möjligheterna att bevilja tilläggsresurser. De resurstillskott som myndigheterna i fråga behöver och som inte finns att tillgå inom förvaltningsområdet ska ingå i en större lösning i samband med ram- och budgetprocesserna

för statsfinanserna.

Sammanlagt leder REACH- och CLP-förordningen således till ett ökat resursbehov på 12 årsverken för de behöriga myndigheterna inom centralförvaltningen, dvs. Valvira (6 årsverken) och SYKE (6 årsverken). Av detta behövs 2 årsverken per myndighet för den rådgivning som föreskrivs i REACH-förordningen, 1 årsverke per myndighet för den rådgivning som föreskrivs i CLP-förordningen, 2 årsverken per myndighet för de uppgifter som följer av REACH-förordningens krav om behöriga myndigheter och tillsyn samt 1 årsverke per myndighet för uppgiften som behörig myndighet och för tillsyn enligt CLP-förordningen.

3.2. Konsekvenser för företag

Fri rörlighet för kemikalier på EU:s inre marknad, EU-lagstiftning för tillräcklig och korrekt varningsmärkning på förpackningar som innehåller farliga kemikalier och harmoniserad klassificering och märkning av de farligaste kemikalierna förbättrar skyddet av konsumenternas hälsa samt arbetarskyddet och miljöskyddet. I konkurrensen mellan företag kan det ge fördelar att sköta sina skyldigheter i fråga om klassificering, märkning och förpackning väl.

Den föreslagna ändringen av kemikalielagen får inga direkta ekonomiska konsekvenser för företagsverksamheten, men det får däremot verkställandet av CLP-förordningen. De skyldigheter som CLP-förordningen medför kommer att leda till ökade kostnader för tillverkare, importörer och nedströmsanvändare av kemikalier. Dessa kostnader har uppskattats i statsrådets U-skrivelse och kompletterande U-skrivelse till Riksdagen (U 24/2007 rd). Uppskattningen grundar sig på en konsekvensbedömning som kommissionen utfört, enligt vilken den nytta som genomförandet av CLP-förordningen kommer att medföra på lång sikt kommer att väga upp de kostnader av engångsnatur som genomförandet medför. Företagen skulle dessutom vara tvungna att göra investeringar för att ta fram och upprätthålla klassificerings- och märkningsdata även om man fortsatte att tillämpa det nuvarande EU-systemet.

En noggrann nationell bedömning av CLP-förordningens konsekvenser har inte genomförts. Regeringen utgår från att situationen i Finland proportionellt sett åtminstone inte avviker så, att kostnaderna blir högre än de som kommissionen lagt fram i sin bedömning. I Finland finns det troligen inte någon större grupp av kemikalietillverkare eller sådana företag som importerar kemikalier till EU från länder utanför unionen och som är skyldiga att under den beviljade övergångstiden för ämnena klassificera ämnena och fastställa deras märkning i enlighet med CLP-förordningen. Däremot är antalet finska företag som tillverkar blandningar större. Eftersom skyldigheten att klassificera och märka blandningar i enlighet med CLP-förordningen träder i kraft efter en längre övergångstid, kan företag som tillverkar blandningar dra nytta av de klassificerings- och märkningsdata enligt CLP-förordningen som tas fram av företag som tillverkar ämnena. Då klassificeringsdata för ämnena finns att tillgå blir det lättare för företagen som producerar blandningar att förbereda övergången till det nya systemet.

Emellertid medför verkställandet av CLP-förordningen i företagen i alla händelser nya kostnader och mycket arbete, eftersom varningsetiketter och säkerhetsdatablad för alla kemikalier måste förnyas innan övergångsperioden löper ut. Företagen måste även fortbilda personalen, för att den ska bli förtrogen med de nya skyldigheterna och kunna fullgöra dem. CLP-förordningen ska verkställas under samma period som REACH-förordningen, som trädde i kraft den 1 juni 2007. Att verkställa EU:s totalreviderade kemikalielagstiftning är en mycket krävande och arbetsdryg uppgift för företagen, och den förutsätter såväl fortbildning av personal som råd och anvisningar från myndigheter.

CLP-förordningen grundar sig på ett system för klassificering och märkning av kemikalier, kallat GHS-systemet (Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals), som på FN-nivå har godkänts över hela världen. När EU genomför FN:s GHS-system genom CLP-förordningen gagnar det sådana företag som deltar i den internationella handeln med kemikalier ifall mottagande länder utanför EU förbundit

sig att tillämpa GHS-systemet. Till de länder, där GHS-systemet redan tagits i bruk eller där förberedelserna för att ta systemet i bruk är långt framskridna, hör, förutom EU-länderna, bland andra Japan, Kina, Kanada, Förenta staterna, Ryssland och Australien.

De små och medelstora företagens möjligheter att fullgöra sina skyldigheter enligt den nya CLP-lagstiftningen beror på den hjälp som den nationella CLP-rådgivningen kan erbjuda. Utan en fungerande rådgivning kan det även för företagen bli svårt att uppfylla de krav som den nya lagstiftningen för med sig.

3.3. Konsekvenser för myndigheterna

De föreslagna lagändringarna medför nya uppgifter för de myndigheter som ansvarar för tillsynen över klassificeringen, märkningen och förpackningen av kemikalier och som måste göra sig förtrogna med den nya CLP-förordningen. Tillsynsmyndigheterna måste kunna se till att skyldigheterna både enligt den nuvarande lagstiftningen och enligt den nya CLP-förordningen, eftersom två system för klassificering och märkning av kemikalier används parallellt under övergångstider som anges i CLP-förordningen. Det finns därför behov av fortbildning inom tillsynsmyndigheterna, vilket medför nya kostnader och ökad arbetsbörda.

I början av övergångsperioden accentueras inom tillsynsmyndigheterna behovet av fortbildning, medan tyngdpunkten mot slutet av övergångsperioden förflyttas mot den konkreta förändringen av tillsynen när tillsyn av att CLP-förordningen efterlevs blir vanligare än tillsyn av att de nuvarande bestämmelserna för klassificering, märkning och förpackning av kemikalier i kemikalielagen efterlevs.

Särskild uppmärksamhet bör fästas på utbildning av anställda vid arbetarskyddsdistrikten, eftersom tillräcklig och korrekt märkning av kemikalier på arbetsplatsen är utomordentligt viktigt med tanke på arbetstagarens säkerhet. Även koordineringen och ledningen av den tillsyn som arbetarskyddsdistrikten ansvarar för blir viktigare när den nya kemikalielagstiftningen verkställs.

Den kommunala kemikalietillsynsmyndig-

heten ansvarar för tillsynen över att de kemikalier som levereras till konsumenterna är lagliga. Konsumenterna kan använda kemikalier som klassificerats som farliga t.ex. när de bygger och renoverar, tankar eller underhåller bilar eller maskiner, städar, bekämpar skadedjur eller tänder grillar. Om märkningen av en kemikalieförpackning är bristfällig, äventyras konsumentens hälsa samtidigt som det uppstår miljörisiker. Dessa risker kan undvikas genom omsorgsfull hantering av kemikalien, vilket förutsätter korrekt och tillräcklig märkning. Varningsmärkningen är också det enda sättet att informera konsumenten om de faror en kemikalie medför, eftersom säkerhetsdatablad, som är obligatoriska på arbetsplatserna, inte behöver tillhandahållas när kemikalien är avsedd för konsumenter och tillräcklig information för säker användning ges på annat sätt.

Den omfattande förnyelse som kemikalielagstiftningen genomgår medför ett stort behov av fortbildning inom den kommunala kemikalieltillsynsmyndigheten. Dessutom är kemikalielagstiftningen en så omfattande och teknisk helhet att den inte är möjlig att behärska om inte expertisen koncentreras huvudsakligen till de tjänstemän som ansvarar för kemikalieltillsynen. Kemikalieltillsynen är en del av den så kallade miljöhälsovården. Regeringens proposition med förslag till ny lag om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet ska överlämnas till riksdagen under våren 2009. Enligt nämnda proposition bör en kommun som inte har förutsättningar att ensam sköta sina uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet ingå i ett samarbetsområde för miljö- och hälsoskyddet. Syftet med lagen är att effektivisera verkställandet av miljö- och hälsoskyddet genom att driva på en koncentring av tillsynen till allt större regionala enheter. I och med reformen kommer kemikalieltillsynen i hela landet att skötas av uppskattningsvis 10—20 kemikalieinspektörer.

Kommunens och arbetarskyddsförvaltningens uppgifter inom kemikalieltillsynen måste i varje händelse ses över och bedömas i sin helhet i samband med totalrevisionen av kemikalielagen.

Eftersom Valvira och SYKE har en mycket central roll, i och med sina uppdrag att sköta

tillsyn och ge råd och information, medför förslaget att deras uppgifter ökar till den grad att det inte är möjligt att sköta dem med nuvarande resurser, utan de måste ges de tilläggsresurser som uppgifterna förutsätter.

I förteckningen över harmoniserad klassificering och märkning i bilaga VI till CLP-förordningen har namnen på kemikalierna publicerats bara på engelska. Eftersom namnen på förpackningarna ska anges på landets nationalspråk, dvs. i Finland på finska och svenska, föreslås inte att 11 § 4 mom. i kemikalielagen upphävs, utan att momentet ändras så, att social- och hälsovårdsministeriet bemyndigas att genom förordning fastställa de finska och svenska varianterna av namnen på de ämnen som avses i bilaga VI till CLP-förordningen. Social- och hälsovårdsministeriets förordning om en förteckning över farliga ämnen (509/2005) innehåller en förteckning över de vanligaste farliga kemikalierna och uppgifter om klassificering och märkning av dem. Denna förordning överlappar delvis bilaga VI till CLP-förordningen. Att utfärda en förordning enligt befullmäktigandet i 11 § 4 mom. i ändringsförslaget ökar inte myndigheternas arbetsbörda. I den gällande förordningen kan de delar som överlappar CLP-förordningen, dvs. klassificeringen och märkningen i bilaga VI till CLP-förordningen, upphävas. Detta medför att det inte längre är nödvändigt att kontakta rådgivningen i frågor som gäller översättning av engelska namn på kemikalier, eftersom dessa blir tillgängliga på våra nationalspråk finska och svenska.

3.4. Konsekvenser för miljön och hälsan

Det viktigaste syftet med CLP-förordningen är att förebygga de hälso- och miljöolägenheter som kemikalier medför. Företagen ska klassificera, märka och förpacka kemikalier så att klassificeringen avspeglar de farliga egenskaperna. De anteckningar som görs på varningsetiketten ska innehålla väsentlig information som karakteriserar dessa egenskaper och upplyser användaren om skyddsåtgärder. Hållbara förpackningar och, vid behov, barnskyddande förslutningar och varningsmärkning för synskadade förebygger

olyckor och gör kemikalierna säkrare att använda. De nuvarande reglerna för dessa säkerhetsåtgärder gäller även under de övergångstider som anges i CLP-förordningen. Efter att övergångstiderna löpt ut ska endast CLP-förordningen tillämpas. Att använda två parallella system för klassificering och märkning är en utmaning både för företag och för myndigheter. En effektivt fungerande rådgivning enligt CLP-förordningen främjar såväl företagets som tillsynsmyndigheternas möjligheter att verkställa klassificeringen och märkningen, så att tillräcklig information om kemikalernas farlighet kan förmedlas till användarna, som därigenom kan hantera kemikalierna på ett sätt som främjar hälsan och miljöskyddet.

Att övervakningen fungerar väl är viktigt för att förebygga skadliga konsekvenser för miljö och hälsa, eftersom det på marknaden även kan finnas felaktigt klassificerade och felaktigt märkta kemikalier. En välfungerande kemikalieövervakning främjar konsumenternas och arbetstagarnas hälsa samt miljöskyddet.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts av social- och hälsovårdsministeriet. Utlåtanden om lagförslagen har begärts av de parter som är representerade i kemikaliedelegationen, dvs. miljöministeriet, arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, kommunikationsministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Säkerhetsteknikcentralen, Finlands miljöcentral, Kemiindustrin rf, Föreningen för Teknisk Handel och Tjänster rf, Kemiianliitto-Kemifacket rf, Institutet för hälsa och välfärd, Arbetshälsoinstitutet, Helsingfors stads miljöcentral, Konsumentverket, Tullen och Finlands naturskyddsförbund rf. Dessutom har utlåtanden begärts av justitieministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, länsstyrelserna, Finlands Näringsliv och Finlands Kommunförbund rf.

Sammanlagt har 21 utlåtanden inkommit.

Miljöministeriet har ingenting att anmärka

mot propositionen.

Försvarsministeriet förordar en bestämmelse om undantag som gäller försvaret i fråga om tillämpningen av CLP-förordningen. På grund av den snäva tidsram som getts för utlåtandet, har försvarsministeriet inte kunnat göra några omfattande utredningar om föreskrifter som avser möjligheten till sådana undantag. Därför kan möjligheten till undantag inte i detta skede begränsas till enskilda artiklar i förordningen, utan den bör avse hela CLP-förordningen. På så sätt undviks att försvarsmakten drabbas av oskäliga och oförutsägbara svårigheter.

Finansministeriet anser att det vid bedömningen av konsekvenserna för myndigheterna är nödvändigt att göra en detaljerad utredning av möjligheterna att sköta de uppgifter som lagändringarna medför med nuvarande personalresurser. Man måste härvid beakta de organisationsreformer som redan genomförts (det nya Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården) och kraven i statens produktivitetsprogram. De tilläggsresurser som myndigheterna i fråga behöver och som inte finns att tillgå inom förvaltningsområdet ska ingå i en bredare lösning för statsfinanserna som fastställs genom ram- och budgetprocesserna. Dessutom bör man i bedömningen beakta det aktuella projektet för centralisering av kemikalieförvaltningen. I propositionen bör man begränsa sig till att bedöma de effekter på berörda myndigheter som CLP-förordningen medför, utifrån ovan nämnda bedömning av behovet av personal. Finansministeriet anser att finansieringen av de nya uppgifter som REACH-förordningen medför inte ska beaktas vid bedömningen av propositionens konsekvenser.

Justitieministeriet anser i sitt utlåtande att förhållandet mellan de bestämmelser i den nuvarande kemikalielagen som förblir i kraft och de nya bestämmelser i CLP-förordningen som ska tillämpas direkt bör göras klarare. Dessutom är det enligt justitieministeriet nödvändigt att inom ramen för den fortsatta beredningen av propositionen utreda i vilken mån de nuvarande bestämmelserna kan lämnas i kraft och i vilken mån det är nödvändigt att upphäva dem, när CLP-förordningen gradvis träder i kraft. Övergångsbestämmelsen måste formuleras så att den till sitt inne-

håll motsvarar motiveringarna i propositionen. Omfattningen av de inspektioner som eventuellt inkräktar på hemfriden bör utredas klarare i motiveringarna med hänsyn till grundlagsenligheten. Av motiveringarna bör tydligt framgå att sådana lokaler som används för stadigvarande boende ska lämnas utanför inspektionerna i enlighet med miljöutskottets betänkande (MiUB 4/2008 rd). Eftersom förteckningen över farliga kemikalier i bilaga VI till CLP-förordningen ännu inte hunnit översättas till andra språk än engelska, ska social- och hälsovårdsministeriet genom förordning kunna ange närmare vilka kemikalier är. I motiveringarna till momentet i fråga finns det skäl att förtydliga att 11 § 4 mom. i lagförslaget och ministeriets förordning ska upphävas när översättningar av bilaga VI till CLP-förordningen blir klara. I motiveringarna till straffbestämmelserna bör dessutom preciseras vilka aktörer som enligt artiklarna 1 och 2 i CLP-förordningen kan göra sig skyldiga till de hälsobrott och miljöförstöring som angetts.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården betonar vikten av att tilläggsresurser beviljas för den nationella rådgivningen och för att de behöriga myndigheterna ska kunna sköta sina uppgifter. Dessutom framhåller tillstånds- och tillsynsverket i sitt utlåtande behovet av tilläggsresurser för fortbildning inom tillsynsmyndigheterna. Tillsynsmyndigheterna måste kunna sköta tillsynen över efterlevnaden av kraven på klassificering, märkning och förpackning både enligt den nuvarande kemikalielagen och enligt CLP-förordningen under den övergångstid som löper ut den 1 juni 2015.

Finlands miljöcentral betonar vikten av att de ekonomiska resurser som behövs för rådgivningen, vilka bedömts i avsnittet om propositionens ekonomiska konsekvenser, reserveras, särskilt som en kraftig ökning i behovet av rådgivning väntas hösten 2010. Företagen måste före den 1 december 2010 lämna Europeiska kemikaliemyndigheten anmälningar för registrering enligt REACH-förordningen och anmälningar om klassificering och märkning enligt CLP-förordningen. Enligt Finlands miljöcentral kan följderna för företagen bli allvarliga om de i problemsituationer inte får tillräckligt utförliga svar av

rådgivningen.

Enligt Kemiindustrin rf kommer verkställandet av CLP-förordningen att medföra mycket större kostnader än vad som framgår av motiveringarna till propositionen. CLP-förordningen innebär att alla ämnen och blandningar som produceras inom EU under en övergångsperiod klassificeras på nytt och får nya märkningsuppgifter. Utifrån det nationella produktregistret kan man dra slutsatsen att det enbart i Finland blir nödvändigt att på nytt bedöma, klassificera och märka tiotusentals kemikalier. För samtliga produkter måste nya varningsetiketter tryckas. Nästan alla säkerhetsdatablad måste omarbetas. Säkerhetsdatabladen måste under övergångstiden innehålla uppgifter om klassificeringen av ämnen enligt såväl det gamla som det nya klassificerings- och märkningssystemet. Dessutom medför CLP-förordningen en ny skyldighet, som består i att alla ämnen som ska släppas ut på marknaden måste anmälas till Europeiska kemikaliemyndigheten så att de kan föras in i klassificerings- och märkningsregistret. Dessa kostnadshöjande skyldigheter belastar tillsammans med de kostnader som verkställandet av REACH-förordningen medför företagets ekonomi. Enligt Kemiindustrin är det viktigt att den planerade totalreformen av kemikalielagstiftningen genomförs i ett senare skede sålunda, att kraven i EU:s förnyade kemikalielagstiftning beaktas. Dessutom anser Kemiindustrin det viktigt att namnen på en del farliga kemikalier i bilaga VI till CLP-förordningen publiceras genom en förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Enligt Kemiindustrin bör propositionen inte innehålla någon begränsning av den föreslagna möjligheten för försvarsförvaltningen att bli beviljad undantag i fråga om skyldigheterna enligt CLP-förordningen, i synnerhet som sådana undantag är tillåtna även enligt artikel 296 i grundfördraget.

I motsats till vad EU-kommissionen i sin bedömning av konsekvenserna av CLP-förordningen framfört, anser Finlands Näringsliv att verkställandet av CLP-förordningen medför betydande direkta kostnader för företagen. Att märka alla de tusentals ämnen som används med nya varningsetiketter är en omfattande operation, som

ökar företagens kostnader. Dessutom kommer de nya säkerhetsdatabladen att öka kostnaderna ytterligare. Finlands Näringsliv ger sitt stöd till förslaget att inrätta den rådgivning som CLP-förordningen förutsätter i anslutning till motsvarande REACH-rådgivning.

Finlands Kommunförbund rf ställer sig kritiskt till den kemikalietillsyn som kommunerna ska ansvara för. Av den som sköter tillsynen krävs enligt förbundet stor sakkunskap och förtrogenhet med kemikalielagstiftningen. Även om behovet av tillsyn på kommunal nivå inte är stort, förutsätter genomförandet av tillsynen enligt förbundet en betydande satsning på fortbildning bara för att kommunens hälsoinspektör ska kunna sköta ett fåtal kontrolluppdrag per år. Finlands Kommunförbund rf anser det ändamålsenligt att överföra kemikalietillsynen från kommunerna till den statliga, nationella kemikaliemyndighet som planeras, och motsätter sig därför denna del av propositionen.

Föreningen för Teknisk Handel och Tjänster rf anser det viktigt att föreskrifter om namnen på en del farliga kemikalier i bilaga VI till CLP-förordningen fastställs genom en förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Dessutom framhåller föreningen betydelsen av att den utbildning och de resurser som beviljas för tillsyn fördelas rättvist så att verksamhetsidkarna behandlas lika oberoende av var och i vilken kommun verksamheten drivs. Dessutom ska tillräckliga resurser reserveras för den nationella rådgivningen så att verksamheten kan fungera.

Kemianliitto-Kemifacket rf föreslår att resurser tilldelas arbetarskyddsdistriktens arbetarskyddsbyråer för tillsynen över efterlevnaden av CLP-förordningen och denna lag. Genom att se till att arbetarskyddsmyndigheterna sköter tillsynen effektivt, kan man sörja för att i synnerhet små företag har beredskap att fullgöra föreskrivna skyldigheter. Kemifacket framhåller särskilt att det framför allt är på arbetsplatsen som människor utsätts för hälsoskadliga kemikalier.

Under en övergångsperiod som sträcker sig till 2015 ska de kommunala kemikalietillsynsmyndigheterna och arbetarskyddsdistriktet ha tillsyn över efterlevnaden av både kemikalielagen och CLP-förordningen. Hel-

singfors stads miljöcentral menar i sitt utlåtande att de konsekvenser för dessa myndigheters arbete som tillsynen över efterlevnaden av två parallella regelverk medför borde preciseras i bedömningen av propositionens konsekvenser.

Länsstyrelsen i Södra Finlands län konstaterar i sitt utlåtande att en betydande del av de kommunala kemikalietillsynsmyndigheternas resurser kommer att krävas för att fortbilda personalen och göra dem förtrogna med CLP-förordningen. Detta kan medföra att färre kontroller utförs inom ramen för den normala, regelbundna tillsynen över efterlevnaden av kemikalielagen, vilket bör beaktas åtminstone när utfallet av planeringen av tillsynen granskas.

Länsstyrelsen i Östra Finlands län understryker att det är nödvändigt att ordna fortbildning om ändringarna i kemikalielagstiftningen i hela landet och att de personalresurser som behövs för att verkställa propositionen fördelas rätt mellan regionerna.

Länsstyrelsen i Uleåborgs län anser det positivt att man i motiveringarna till lagen beaktat behovet av resurser för fortbildning inom tillsynsmyndigheterna. Behovet av utbildning accentueras av att två parallella system för klassificering, märkning och förpackning används under en övergångstid som sträcker sig till år 2015, dvs. det nuvarande systemet och det system som CLP-förordningen föreskriver. Särskilt den regelbundna tillsyn som den kommunala tillsynsmyndigheten svarar för kommer under övergångstiden sannolikt att kräva mera tid och därmed mera resurser än vanligt.

Enligt Finlands naturskyddsförbund rf är de tilläggsresurser till centralmyndigheterna som föreslås i propositionen underdimensionerade. Förbundet föreslår att Valvira och SYKE utöver de sex årsverken som föreslås i lagförslaget ska tilldelas ytterligare minst fyra årsverken var, dvs. sammanlagt åtta årsverken, för att sköta tillsynen och två årsverken var, dvs. sammanlagt fyra årsverken, för att sköta rådgivningen. Förbundet anser att statens produktivhetsprogram och de personalnedskärningar som programmet förutsätter inte ska få leda till att tillräckliga resurser inte reserveras. Planerna på att grunda en nationell kemikaliemyndighet får inte heller

leda till otillräcklig resursering. Dessutom anser naturskyddsförbundet att kommunernas och arbetarskyddsdistriktens tillsynspersonal bör utökas för att de ska kunna sköta den tillsyn som de åläggs enligt propositionen. Förbundet förhåller sig kritiskt till den möjlighet till undantag i fråga om efterlevnaden av CLP-förordningen som enligt förslaget ska ges försvarsförvaltningen, och anser att de nationella försvarsintressena inte motiverar sådana undantag.

Arbetshälsoinstitutet konstaterar i sitt utlåtande att det är naturligt att tillsynen över efterlevnaden av CLP-förordningen åläggs samma myndigheter som nu övervakar efterlevnaden av gällande bestämmelser om klassificering, märkning och förpackning. Institutet betonar också vikten av att myndigheterna och de instanser som tillhandahåller utbildning samarbetar, och konstaterar att det i propositionen är skäl att fästa särskild uppmärksamhet vid säkerställandet av arbetarskyddsmyndigheternas kompetens och resurser för skötseln av tillsynsuppgifterna.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Kemikalielagen

2 §. Tillämpningsområde. Enligt paragrafens 3 mom. faller EU:s REACH-förordning under kemikalielagens tillämpningsområde. Till det tillämpningsområde som anges i 3 mom. ska enligt detta lagförslag även läggas EU:s CLP-förordning och verkställigheten av de föreskrifter som utfärdats med stöd av CLP-förordningen. Förkortningen CLP-förordning har valts därför att den är ofta använd förkortning, som är bekant såväl för myndigheter som för verksamhetsutövare som har följt med beredningen av förordningen. På motsvarande sätt har paragrafen tidigare kompletterats för att beakta REACH-förordningen.

5 §. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral. Den 1 januari 2009 ersattes Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral, som fram till den 31 december 2008 var centralmyndighet, och Rättsskyddscentralen för hälsovården med den nygrundade centralmyndigheten Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Enligt lagförslaget ska "Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral" i rubriken och i paragrafens 1–3 mom. därför ersättas med "Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården".

I 3 mom. 1 punkten föreslås att hänvis-

ningen till artikel 113 i REACH-förordningen stryks, eftersom artikeln upphävts genom CLP-förordningen. Avdelning XI (artiklarna 112–116) i REACH-förordningen om ett klassificerings- och märkningsregister har upphävts den 20 januari 2009 genom artikel 57 i CLP-förordningen, och motsvarande bestämmelser ingår nu i CLP-förordningen.

I 3 mom. 5 punkten i paragrafen ska den tillsyn som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral ansvarar för preciseras så att den gäller efterlevnaden av vad som föreskrivs om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier i kemikalielagen eller med stöd av kemikalielagen. Preciseringsen inverkar inte på lagens sakinhåll, eftersom nämnda myndigheter har utövat tillsyn över klassificeringen, märkningen och förpackningen av kemikalier med stöd av bestämmelsen i den nuvarande lagen om tillsynen i fråga om kemikalier som tillverkas och släpps ut på marknaden. I paragrafen åläggs de behöriga myndigheterna som ny uppgift att ansvara för tillsynen över efterlevnaden av de skyldigheter i fråga om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier som avses i artikel 4 och i avdelningarna II–IV i CLP-förordningen, den skyldighet att lämna Europeiska kemikaliemyndigheten uppgifter om kemikalier som avses i artikel 40 i nämnda förordning samt bestämmelserna om reklam i artikel 48 i samma förordning. Artikel 4, av-

delningarna II–IV och artikel 48 i den nya CLP-förordningen gäller klassificering, märkning och förpackning av kemikalier enligt nämnda förordning. Under övergångstider som anges i CLP-förordningen får nuvarande lagstiftning och en del bestämmelser i CLP-förordningen tillämpas parallellt. Artikel 40 i CLP-förordningen motsvarar ovan nämnda artikel 113 i REACH-förordningen.

6 §. *Arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå.* Paragrafens 2 mom. ska enligt förslaget preciseras så att den tillsyn som arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå ansvarar för utöver klassificering och märkning av kemikalier som används och tillverkas i arbetet även omfattar tillsynen av att de skyldigheter som gäller förpackning efterlevs. Utöver sina gamla uppgifter ska arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå enligt förslaget även ha tillsyn över efterlevnaden av CLP-förordningen, eftersom den nuvarande lagstiftningen och CLP-förordningen tillämpas parallellt under övergångstider som anges i CLP-förordningen. Arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå ska således ha tillsyn över att kemikalierna klassificeras, märks och förpackas antingen enligt kemikalielagen och de föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller enligt CLP-förordningen. Tillsynen över klassificering, märkning och förpackning sker i praktiken i första hand i samband med tillsynen över arbetsförhållandena på arbetsplatsen då förutsättningarna för trygg behandling av kemikalier i arbetet övervakas.

7 §. *Den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten.* I paragrafens 4 mom. 1 punkten föreslås att kommunen utöver nuvarande uppgifter ska övervaka att kemikalier som släpps ut på marknaden är klassificerade och förpackade och emballaget märkt i enlighet med CLP-förordningen. Den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten ska enligt förslaget fortfarande ha tillsyn över klassificering, märkning och förpackning enligt den nuvarande lagstiftningen. Under övergångstider som anges i CLP-förordningen gäller nuvarande lagstiftning och en del bestämmelser i CLP-förordningen samtidigt. Den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten ska således ha tillsyn över att kemikalierna klassificeras, märks och förpackas antingen enligt kemika-

lielagen och de föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller enligt CLP-förordningen. I det fjärde momentets andra punkt ska dessutom "Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral" ersättas med "Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården", eftersom Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral, som fram till den 31 december 2008 varit centralmyndighet, och Rättsskyddscentralen för hälsovården den 1 januari 2009 ersattes med den nygrundade centralmyndigheten Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

8 b §. *Nationell rådgivning.* Den 1 januari 2009 ersattes Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral, som fram till den 31 december 2008 varit centralmyndighet, och Rättsskyddscentralen för hälsovården med den nygrundade centralmyndigheten Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Enligt förslaget ska "Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral" därför ersättas med "Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården" i denna paragraf.

Genom en ändring i paragrafen ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral påföras skyldigheten att ordna den nationella rådgivning som i enlighet med artikel 44 i CLP-förordningen ska ge råd åt tillverkare, importörer, nedströmsanvändare, distributörer och andra berörda parter.

Inga ändringar i paragrafen föreslås i fråga om bemyndigandet att genom förordning av statsrådet ge närmare föreskrifter om rådgivningen, men den nuvarande ordalydelsen medför att bemyndigandet enligt förslaget även ska gälla rådgivning enligt CLP-förordningen.

Denna rådgivning enligt CLP-förordningen ska enligt planerna inrättas i anslutning till REACH-rådgivningen som fungerat sedan juni 2007. REACH-rådgivningen ger verksamhetsidkarna råd och information i frågor som gäller tillämpningen av REACH-förordningen per telefon och e-post samt via webben under adressen www.reachneuvonta.fi. CLP-rådgivningen ska genomföras på motsvarande sätt.

8 e §. *Behöriga myndigheter som avses i vissa av Europeiska gemenskapens förord-*

ningar. Den 1 januari 2009 ersattes Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral, som fram till den 31 december 2008 varit centralmyndighet, och Rättsskyddscentralen för hälsovården med den nygrundade centralmyndigheten Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Enligt lagförslaget ska "Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral" i paragrafens 1 och 3 mom. därför ersättas med "Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården".

Enligt ändringsförslaget ska 3 mom. i paragrafen ändras så, att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral inom sina respektive ansvarsområden ska fungera som behöriga myndigheter inte bara enligt artikel 121 i REACH-förordningen utan framdeles även enligt artikel 43 i CLP-förordningen.

Enligt artikel 43 i CLP-förordningen ska medlemsstaterna utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för förslag till harmoniserad klassificering och märkning. De behöriga myndigheterna och de myndigheter som ska ansvara för tillsynen ska samarbeta med varandra vid genomförandet av sina uppgifter enligt denna förordning och ge de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater allt stöd som är nödvändigt och lämpligt i detta avseende. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral ska således enligt CLP-förordningen samarbeta framför allt med arbetarskyddsmyndighetens arbetarskyddsbyrå (6 §) och med den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten (7 §), som enligt denna lag tillsammans med Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral ska ansvara för tillsynen över att CLP-förordningen efterlevs.

10 §. Kemikalie. Genom den här paragrafen ska definitionen på kemikalie ändras. I definitionen av kemikalie i den nuvarande lagen sammanfaller definitionen av ämne och preparat inte med motsvarande definition i REACH- och CLP-förordningarna, utan står rent av i strid med dessa. Likväl ska definitionerna i REACH- och CLP-förordningarna även användas nationellt. I den föreslagna ändringen av paragrafen hänvisas därför till definitionerna av ämne och blandning i REACH- och CLP-förordningarna.

Enligt artikel 2.7 i CLP-förordningen förstås med ämne ett "kemiskt grundämne och föreningar av detta grundämne i naturlig eller tillverkad form, inklusive eventuella tillsatser som är nödvändiga för att bevara dess stabilitet och sådana föreningar som härrör från tillverkningsprocessen, men exklusive eventuella lösningsmedel som kan avskiljas utan att det påverkar ämnets stabilitet eller ändrar dess sammansättning". Enligt artikel 2.8 i förordningen förstås med blandning en "blandning eller lösning som består av två eller flera ämnen". Enligt artikel 2.9 är en *vara* "ett föremål som under tillverkningen får en särskild form, yta eller formgivning, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion". Definitionerna av ämne, blandning (beredning) och vara i REACH-förordningen (artikel 3.1, 3.2 och 3.3) stämmer överens med definitionerna i CLP-förordningen. Enligt artikel 57.11 i CLP-förordningen ska orden "beredning" och "beredningar" (valmiste) enligt artikel 3.2 i REACH-förordningen i hela texten ersättas med ordet "blandning" respektive "blandningar" (seos). Likväl har "valmiste" tidigare översatts med "preparat" i kemikalielagen. Preparatdirektivet kan tillämpas fram till den 1 juni 2015. Av denna orsak kan termen "preparat" också användas i den nationella lagstiftningen.

I bägge förordningarna definieras ämne och blandning, som utgör de möjliga beståndsdelarna i en kemikalie. REACH- och CLP-förordningarna tillämpas dessutom på varor som innehåller ämnen. Av denna orsak föreslås att ordet "kemikalie" i kemikalielagen ska användas om ämnen och blandningar så som dessa definieras i REACH- och CLP-förordningen. Med "preparat", som i viss mån kvarstår i lagen, ska avses blandning.

11 §. Farlig kemikalie. Den nuvarande rubriken för paragrafen, "Hälsofarliga kemikalier", ska enligt förslaget ändras så att den svarar mot paragrafens innehåll. I paragrafens 1 mom. definieras hälsofarlig kemikalie, i 2 mom. miljöfarlig kemikalie och i 3 mom. brandfarlig och explosiv kemikalie. Det är uppenbart att begreppet "hälsofarlig kemikalie" inte täcker de farliga kemikalier som avses i 2 och 3 mom., varför paragrafens rubrik enligt förslaget ska ändras så, att ordet "häl-

sofärlig" ersätts med "farlig".

Paragrafens 4 mom. ska enligt förslaget ändras så, att den lyder som följer: "I bilaga VI till CLP-förordningen ingår bestämmelser om klassificering och märkning av en del av de kemikalier som avses i 1–3 mom. Social- och hälsovårdsministeriet ger genom förordning närmare uppgifter om vilka dessa kemikalier är". I Social- och hälsovårdsministeriets förordning om en förteckning över farliga ämnen (509/2005) ges en förteckning över de vanligaste farliga kemikalierna och deras klassificering och märkning i enlighet med den lydelse av 4 mom. som gäller för närvarande. Social- och hälsovårdsministeriets förordning genomför ändringarna i bilaga I till EG:s ämnesdirektiv. Bilaga I till ämnesdirektivet har emellertid upphävts genom CLP-förordningen den 20 januari 2009. Dessa föreskrifter har ersatts med bilaga VI till CLP-förordningen. I bilagan har namnen på kemikalier till dags dato bara publicerats på engelska. Eftersom namnen på förpackningarna ska anges på de nationella språken i landet i fråga, dvs. i Finland på finska och svenska, föreslås inte att 4 mom. upphävs, utan ändringsförslaget innebär att social- och hälsovårdsministeriet bemyndigas att genom förordning fastställa de finska och svenska varianterna av namnen på de ämnen som avses i bilaga VI till CLP-förordningen. CLP-förordningen har godkänts av rådet, och kommissionen har den 28 november 2008 lämnat ett uttalande till rådets protokoll. I sitt uttalande lovar kommissionen att vidta åtgärder för att namnen på kemikalierna i bilaga VI till CLP-förordningen ska kunna anges på unionens samtliga officiella språk. Avsikten är att social- och hälsovårdsministeriet ska fastställa de finska och svenska namnen på kemikalierna genom en förordning som ska gälla tills de finska och svenska versionerna av bilaga VI till CLP-förordningen blir klara. Verksamhetsidkare ska följa föreskrifterna för klassificering och märkning i fråga om de ämnen som nämns i bilagan. Enligt förslaget ska de kontrollera ämnenas namn på finska och svenska i social- och hälsovårdsministeriets förordning.

48 a §. Lämnande av uppgifter om kemikalier. Paragrafens 1 mom., enligt vilket den verksamhetsidkare som svarar för att en ke-

mikalie introduceras på marknaden för verkställighet av de internationella avtal som Finland godkänt ska lämna ett särskilt utsett organ uppgifter om kemikalier som ska introduceras på marknaden på det sätt som anges närmare genom förordning, ska enligt förslaget upphävas. Enligt momentet i fråga kan uppgifterna användas till att ge medicinska skötselråd och förebyggande anvisningar som behövs på grund av de hälsoskador som kemikalierna förorsakar. Momentet ersätts av artikel 45 i CLP-förordningen. Om skyldigheten att lämna Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården uppgifter föreskrivs redan nu i 2 mom. i gällande lag. Ändringen medför att det nuvarande 2 mom. blir paragrafens 1 mom. i stället för det moment som upphävs.

Paragrafens 3 mom. ska enligt förslaget ändras så, att närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas ska ges genom "förordning av social- och hälsovårdsministeriet" i stället för enbart "genom förordning". Enligt det nuvarande 3 mom. ska detaljerade föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas meddelas genom beslut av det ministerium som ansvarar för arbetarskyddet och tillsynen över detta. Social- och hälsovårdsministeriet är sedan den 1 april 1997 det ministerium som ansvarar för arbetarskyddet och tillsynen över detta. Enligt förslaget ska hänvisningen till det ministerium som ansvarar för arbetarskyddet och tillsynen över detta därför strykas. Social- och hälsovårdsministeriet har med stöd av momentet utfärdat en förordning om lämnande av uppgifter om kemikalier (553/2008).

52 §. Kemikalieförseelse. I 1 mom. 1 punkten föreslås att underlåtelse att fullgöra skyldigheterna i fråga om klassificering, märkning och förpackning enligt nuvarande lagstiftning ska beivras som kemikalieförseelse. I 1 punkten föreslås att underlåtelse att iaktta bestämmelserna i 17 § om emballage och informationsskyldighet ska vara straffbart. Enligt 3 punkten ska det även bli straffbart att försumma den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 48 a §. Enligt lagrummet i fråga ska de uppgifter om en kemikalie som avses i artikel 31 i REACH-förordningen lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Genom den föreslagna ändring-

en numreras 1–4 punkten i momentet om och blir 2–5 punkten i det ändrade momentet.

Enligt paragrafens 2 mom. ska underlåtelse att fullgöra vissa skyldigheter enligt REACH-förordningen beivras som kemikalieförseelse. Till momentet ska enligt förslaget läggas en ny punkt om förseelser som gäller skyldigheten enligt artikel 65 i REACH-förordningen att ange tillståndsnumret på etiketten innan ett ämne eller en beredning som innehåller ämnet släpps ut på marknaden för en tillåten användning. Att lägga till denna punkt är motiverat, eftersom det effektiviserar tillsynsmyndigheternas verksamhet. Vid Europeiska kemikaliemyndighetens forum har uppmärksamhet uttryckligen fästs vid vikten av sanktioner för verksamhet som strider mot nämnda artikel i REACH-förordningen. I det ändrade momentet har förseelserna numrerats i enlighet med ordningsföljden för de artiklar i REACH-förordningen som förseelsen gäller. Den förseelse som gäller artikel 65 blir därför enligt förslaget 10 punkten i momentet, medan den nuvarande 10 punkten blir den 11 punkten i det ändrade momentet. Innehållet i sistnämnda punkt ändras inte.

Enligt förslaget ska ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen, vilket medför att det nuvarande 3 mom. blir paragrafens 4 mom. i den ändrade lagen. Enligt det nya 3 mom. kan den som underlåter att fullgöra sina skyldigheter i fråga om klassificering, märkning och förpackning i artikel 4 och i avdelningarna II–IV i CLP-förordningen, sin skyldighet enligt artikel 40 i CLP-förordningen att lämna uppgifter om ett ämne till Europeiska kemikaliemyndigheten eller sin skyldighet enligt artikel 49 i samma förordning att bevara information, lämna information till den behöriga myndigheten, tillsynsmyndigheten eller Europeiska kemikaliemyndigheten dömas för kemikalieförseelse. De nationella påföljdsregler som gäller överträdelse av CLP-förordningen ska meddelas Europeiska kommissionen senast den 20 juni 2010.

De påföljdsregler som föreslås i paragrafens 2 och 3 mom. är närmast förebyggande till sin natur. Försummelser och förseelser som gäller bestämmelserna i kemikalielagen, och därmed även REACH- och CLP-förordningarna, ska enligt förslaget i första hand

behandlas enligt 45 § i kemikalielagen, som innehåller bestämmelser om de förbud och begränsningar som tillsynsmyndigheterna utfärdar, och enligt 51 § i kemikalielagen, som innehåller bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande. Kriminalisering ska enligt förslaget tillgripas bara när de förbud och begränsningar som avses i 45 § och som kan ges eftertryck genom tvångsåtgärder enligt 51 §, visar sig vara verkningslösa. De straff som utmåts för underlåtenhet att fullgöra skyldigheter enligt REACH- och CLP-förordningarna ska vara verkningsfulla, stå i proportion till hur allvarlig förseelsen är och ha en avskräckande effekt.

62 a §. Undantag som gäller försvaret. Enligt förslaget ska paragrafen ändras så, att bemyndigandet att genom förordning av statsrådet meddela föreskrifter om sådana undantag i fråga om efterlevnaden av denna lag och REACH-förordningen som är nödvändiga för landets försvar ska utsträckas till att gälla även CLP-förordningen. Bemyndigandet ska enligt förslaget även preciseras så, att det avser förordningar om nationella förfaringsätt som gäller nödvändiga undantag, till skillnad från den gamla ordalydelsen enligt vilken ”genom förordning av statsrådet kan bestämmas om undantag som är nödvändiga för landets försvar i fråga om efterlevnaden av denna lag och REACH-förordningen”. Enligt artikel 1.4 i CLP-förordningen får medlemsstaterna i särskilda fall tillåta undantag från förordningen. Möjligheten till undantag som är nödvändiga på grund av försvarsintressen har inkluderats i CLP-förordningen, eftersom motsvarande bestämmelse även ingår i REACH-förordningen. Den artikel i REACH-förordningen som avses här stödjer sig på artikel 296.1 punkt b i grundfördraget, som avser en förteckning över varor på vilka ett sådant undantagsförfarande kan tillämpas.

Enligt artikel 296.1 punkt b i grundfördraget får varje medlemsstat vidta åtgärder, som den anser nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel. Sådana åtgärder får likväl inte försämra konkurrensvillkoren på den gemensamma marknaden vad gäller varor som inte är avsedda speciellt för militär-

ändamål.

Enligt förslaget ska ett tillägg göras i paragrafen så att motsvarande möjlighet till undantag som det som gäller efterlevnaden av REACH-förordningen ska gälla efterlevnaden av CLP-förordningen. Om behov för sådant undantag som avses här uppstår, måste man, på det sätt som anges i samband med beredningen av den statsrådsförordning som gäller dessa frågor, bedöma hur stort behovet är, vilka förutsättningar som finns för att bevilja undantaget och hur riskhanteringen och tillsynen ska ordnas. Det är meningen att beredningen av statsrådsförordningen i fråga ska inledas under år 2009. Flera andra EU-länder har på motsvarande sätt genom lag föreskrivit om en allmän möjlighet till undantag, likväl så att det försvarsrelaterade behovet och de villkor som måste uppfyllas ska anges exakt i en författning på lägre nivå eller genom något annat förfarande. Undantagen bör gälla enbart sådana verksamheter och sådana ämnen, blandningar eller varor, som har betydelse för landets försvar. De skadliga effekterna av undantagen på människors hälsa och på miljön bör även minimeras. När föreskrifter om undantag meddelas måste det säkerställas att den tillsyn som försvarsförvaltningen utövar är tillräcklig och att riskhanteringen kan skötas på ett tillfredsställande sätt.

1.2. Strafflagen

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

1 §. Häsobrott. Regeringen föreslår att paragrafen ändras så, att den utöver kemikalielagen och REACH-förordningen även hänvisar till CLP-förordningen. Enligt förslaget kan den som försummar sina skyldigheter enligt CLP-förordningen, om gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa för hälsobrott dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. När det gäller CLP-förordningen kan t.ex. det att kemikalier som är frätande på huden eller akut toxiska säljs i strid med förordningen i en förpack-

ning som påminner om en dryckesflaska utan varningsmärkningar orsaka fara för människors liv eller hälsa.

Den misslyckade termen "fabrikat" i den svenska lagtexten byts ut mot termen "preparat" som används i de lagar och rättsakter som nämns i paragrafen.

48 kap.

Om miljöbrott

1 §. Miljöförstöring. Regeringen föreslår att paragrafen ändras så, att den utöver kemikalielagen och REACH-förordningen även hänvisar till CLP-förordningen. Enligt förslaget kan den som försummar sina skyldigheter enligt CLP-förordningen, om gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, för miljöförstöring dömas till böter eller till fängelse i högst två år. Den misslyckade termen "fabrikat" i den svenska lagtexten byts ut mot termen "preparat" (eng. "preparation") som används i de författningar och rättsakter som nämns i paragrafen. Parallellt med den termen kan man använda termen "blandning" (eng. "mixture") som ersatt "beredning" i CLP-förordningen. Enligt 48 kap. 2 § i strafflagen, som gäller grov miljöförstöring, kan den som bryter mot CLP-förordningen dömas till fängelse i högst 6 år. Paragrafen kan tillämpas om verksamhetsidkaren bryter mot någon av de föreskrifter eller förbud gällande framställning, överlåtelse, transport, användning, behandling eller förvaring av ett ämne, ett fabrikat, en produkt eller ett föremål eller användning av en anordning som avses i 1 §. Även om denna proposition inte medför några ändringar i 48 kap. 2 § i strafflagen, är det viktigt att beakta hänvisningen i 2 § till 1 §, eftersom den har betydelse för den nationella tillämpningen av CLP-förordningen.

Konsekvenser av övergångsbestämmelserna i CLP-förordningen för strafflagstiftningen

CLP-förordningen innehåller flera övergångsbestämmelser för uppfyllandet av skyl-

digheterna enligt förordningen. Fastän förordningen har varit i kraft sedan den 20 januari 2009, kan ämnen före den 1 december 2010 klassificeras, märkas och förpackas i enlighet med den nationella lagstiftning som baserar sig på ämnesdirektivet. Blandningar kan före den 1 juni 2015 klassificeras, märkas och förpackas i enlighet med den nationella lagstiftning som baserar sig på preparatdirektivet. En verksamhetsidkare kan välja villkendera lagstiftningen han eller hon ska följa, och därför bör brott mot vardera lagstiftningen kunna beivras med stöd av kemikalielagen eller strafflagen. Enligt den föreslagna lagändringen kommer även de skyldigheter som gäller efter övergångstiderna att falla under strafflagens tillämpningsområde. Utöver de tre nya momenten i 52 § i kemikalielagen är det nödvändigt att genom den föreslagna ändringen i strafflagen införa bestämmelser om straff vid grov överträdelse av CLP-förordningen.

Nya skyldigheter enligt CLP-förordningen som ska beaktas i strafflagstiftningen

I strafflagen finns bestämmelser om hälsobrott och miljöförstöring som begås genom underlåtelse att följa bestämmelserna i kemikalielagen och orsakar fara för hälsan eller miljön. Således kan underlåtelse att följa bestämmelserna om klassificering, märkning och förpackning redan anses ingå i tillämpningsområdet för strafflagen. CLP-förordningen kräver förändringar i klassificeringen, märkningen och förpackningen av kemikalier i fråga om kriterier och utformning, men förordningen medför inte några betydande, helt nya skyldigheter. Genom förordningen har nya faroklasser införts och märkningen av kemikalier ändrats. Ändringarna i de krav som gäller förpackning av kemikalier är däremot små. Underlåtelse att fullgöra skyldigheterna i fråga om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier kan orsaka fara för människors hälsa eller miljöförstöring t.ex. om en farlig kemikalie inte förses med varningsmärkning och därför inte blir korrekt hanterad, om en förpackning som innehåller en farlig kemikalie är otät eller om det på varningsetiketten saknas viktig information om risker som kemikalien medför eller om nödvändiga skyddsåtgärder och användaren därför inte kan hantera kemikali-

en rätt.

2. Mera detaljerade bestämmelser och föreskrifter

Enligt 8 b § i lagförslaget ska statsrådet genom förordning kunna utfärda närmare föreskrifter om ordnandet och genomförandet av den rådgivning som avses i artikel 124 i REACH-förordningen och i artikel 44 i CLP-förordningen.

Enligt den föreslagna ändringen av 48 a § 2 mom. ska detaljerade föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas utfärdas ”genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet” i stället för enbart ”genom förordning”. Ordalydelsen ändras därmed så att den svarar bättre mot kraven i den nya grundlagen.

Enligt 62 a § kan genom förordning av statsrådet bestämmas nationella förfaringsätt vid undantag som är nödvändiga för landets försvar i fråga om efterlevnaden av denna lag, REACH-förordningen och CLP-förordningen. Enligt artikel 1.4 i CLP-förordningen får medlemsstaterna i särskilda fall tillåta undantag från förordningen. Artikel 2.3 i REACH-förordningen ger möjlighet till motsvarande undantag.

I praktiken kan ett sådant undantag bli aktuellt om efterlevnaden av REACH- eller CLP-förordningen på grund av naturen av landets försvar eller dess syfte eller särskilda uppgifter inte är möjlig, eller om landet, på grund av viktiga säkerhetsintressen, måste hålla en del information hemlig som enligt REACH- eller CLP-förordningen är anmälningspliktig.

Att sådana undantag ska vara nödvändiga innebär att de bara får gälla sådana verksamheter och sådana ämnen, preparat eller varor, som har betydelse för landets försvar. Genom förordning av statsrådet kan dessutom meddelas närmare villkor för sådana undantag för att skydda hälsan och miljön. När föreskrifter om undantag meddelas måste det säkerställas att den tillsyn som försvarsförvaltningen utövar är tillräcklig och att riskhanteringen kan skötas på ett tillfredsställande sätt, så att de skadliga effekterna på hälsan och miljön kan minimeras.

3. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Om en verksamhetsidkare i enlighet med artikel 62 i CLP-förordningen klassificerar, förpackar och märker ämnen i enlighet med bestämmelserna i avdelning II, III och IV i den förordningen först från och med den 1 december 2010 och blandningar först från och med den 1 juni 2015, ska denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den tillämpas på klassificering, förpackning och märkning före nämnda tidpunkter.

Om en verksamhetsidkare i enlighet med artikel 61 i CLP-förordningen klassificerar, förpackar och märker ämnen i enlighet med bestämmelserna i den förordningen redan före den 1 december 2010 och blandningar redan före den 1 juni 2015, ska ämnena och blandningarna också klassificeras i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

4. Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Den inspektionsrätt som 6 och 7 § i den föreslagna ändringen av kemikalielagen medför måste granskas med hänsyn till skyddet för hemfrid som garanteras i 10 § i grundlagen. Enligt definitionen på verksamhetsidkare i 14 § i kemikalielagen är det närmast fråga om yrkes- eller näringsverksamhet, vilket in-

nebär att inspektionerna i fråga i praktiken skulle gälla sådana lokaliteter som används för yrkes- och näringsverksamhet.

Grundlagsutskottet har i sin vedertagna tolkning av det grundlagsfästa skyddet för hemfriden ansett det viktigt att lagstiftningen är precis och att utrymmen som är avsedda för boende uttryckligen lämnas utanför offentliga kontroller (se t.ex. GrUU 18/2006 rd, GrUU 36/2004 rd). Enligt grundlagsutskottets tolkning täcker skyddet för hemfriden i princip in ”alla lokaler som används för stadigvarande boende” (GrUU 16/2004 rd). Eftersom en lokal där yrkes- eller näringsverksamhet utövas kan finnas i anslutning till bostadsrum, är det enligt grundlagsutskottets vedertagna ståndpunkt motiverat att lämna alla bostadsutrymmen som omfattas av det grundlagsfästa hemfridsskyddet utanför rätten att utföra kontroller. Enligt grundlagsutskottets vedertagna tolkning omfattar hemfriden ”rum som används för stadigvarande boende”. Rum som används för stadigvarande boende är i första hand bostäder. I 47 § i kemikalielagen, som gäller rätten att få uppgifter och företa kontroller, har det andra momentet preciserats genom lagen (491/2008) om ändring av kemikalielagen så, att kontroller inte får utföras i lokaler som används för permanent boende.

Enligt vad som ovan sagts är 6 och 7 § i den föreslagna lagändringen inte problematiska med avseende på skyddet av hemfriden.

Lagarna kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/1989), 2 § 3 mom., 5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom. samt 8 b, 8 e, 10, 11, 48 a, 52 och 62 a §,

av dem 2 § 3 mom., 8 b och 62 a § sådana de lyder i lag 628/2007, 5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom. och 8 e § sådana de lyder i lag 491/2008, 10 § sådan den i sin svenska språkdräkt lyder i sistnämnda lag, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1412/1992 och i lag 12/1997, 48 e § sådan den lyder i nämnda lag 1412/1992, i lag 368/1998 och i nämnda lag 628/2007 och 52 § sådan den lyder i lag 404/2002 och i nämnda lag 491/2008, som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas dessutom på verkstäl-landet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94, rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, nedan *REACH-förordningen*, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) Nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, nedan *CLP-förordningen*, och de bestämmelser som Europeiska gemenskaperna meddelat med stöd av nämnda förordningar.

5 §

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den med avseende på

kemikalier, varor innehållande kemikalier och biocidpreparat som tillverkas och släpps ut på marknaden samt den riksomfattande styrningen av verkställigheten och av den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten ankommer på

1) Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i fråga om förebyggande och avvärjning av skador på hälsan samt brand- och explosionsrisker som orsakas av kemikalier, och på

2) Finlands miljöcentral i fråga om förebyggande och avvärjning av kemikalieskador på miljön.

Dessutom svarar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för den riksomfattande styrningen av den tillsyn som länsstyrelserna utövar.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral ska, utöver vad som föreskrivs på något annat ställe i lag, särskilt inom sina respektive ansvarsområden

1) ha tillsyn över att registrerings- och anmälningsplikterna enligt avdelning II i REACH-förordningen, skyldigheterna beträffande information enligt förordningens avdelning IV och begränsningarna enligt förordningens artikel 67 fullgörs,

2) besluta om åtgärder som krävs för avhjälpande av brister enligt 6 § 4 mom., 6 a § 4 mom., 7 § 5 mom. och 8 § 4 mom. som upptäckts vid tillsynen,

3) fungera som nationell kontaktmyndighet vid informationsutbytet mellan Europeiska

kemikaliemyndigheten och de myndigheter som har tillsyn över efterlevnaden av denna lag,

4) delta i samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna i EU:s medlemsländer och samordna det nationella genomförandet av tillsynsprojekt som det beslutats om inom kemikaliemyndighetens forum för tillsyn,

5) ha tillsyn över efterlevnaden av vad som föreskrivs om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier i denna lag eller med stöd av denna lag och ha tillsyn över efterlevnaden av de skyldigheter i fråga om klassificering, märkning och förpackning som anges i artikel 4 och i avdelningarna II–IV i CLP-förordningen, den anmälningsskyldighet som anges i artikel 40 i CLP-förordningen samt bestämmelserna om reklam i artikel 48 i CLP-förordningen.

När kemikalier exporteras från Finland ska Finlands miljöcentral dessutom ha tillsyn över efterlevnaden av 42 § och av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier och Rotterdamskonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (FördrS 107/2004).

6 §

Arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå

Arbetskyddsbyrån ska inspektera lokaler hos verksamhetsidkare som tillverkar, importerar, lagrar och använder kemikalier och varor innehållande kemikalier och övervaka att registrerings- och anmälningsskyldigheterna enligt avdelning II i REACH-förordningen, skyldigheterna beträffande information enligt avdelning IV i förordningen, skyldigheterna för nedströmsanvändare enligt avdelning V i förordningen, skyldigheterna beträffande användning av tillståndsskyldiga ämnen enligt avdelning VII i förordningen och de begränsningar som anges i artikel 67 i förordningen fullgörs. Arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå ska dessutom ha tillsyn över efterlevnaden av vad som i denna lag, i bestämmelser som utfärdats med stöd av den

eller i CLP-förordningen föreskrivs om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier som används i arbetet och kemikalier som tillverkas samt övervaka att uppgifter om kemikalier lämnas enligt 48 a §.

7 §

Den kommunala kemikalietyllsynsmyndigheten

Den kommunala kemikalietyllsynsmyndigheten ska, utöver att den deltar i tillsynsprojekt enligt 8 d §, delta i genomförandet av andra riksomfattande tillsynsprojekt och särskilt övervaka att

1) kemikalier som släpps ut på marknaden har klassificerats och förpackats och att deras emballage försetts med märkningar enligt CLP-förordningen eller enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) verksamhetsidkarna har skickat in de uppgifter som avses i 48 a § till det kemikalieproduktregister som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för,

3) de skyldigheter att tillhandahålla och vidarebefordra information som avses i artiklarna 31–33 i REACH-förordningen fullgörs,

4) begränsningarna enligt artikel 67 i REACH-förordningen iakttas, och

5) de bestämmelser om detaljförsäljning av farliga kemikalier som finns i denna lag eller har utfärdats med stöd av den iakttas.

8 b §

Nationell rådgivning

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral ansvarar för den nationella rådgivning som ska ge tillverkare, importörer, nedströmsanvändare, distributörer och andra berörda parter råd enligt artikel 124 i REACH-förordningen och artikel 44 i CLP-förordningen. Närmare bestämmelser om ordnandet och genomförandet av rådgivningen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 e §

Behöriga myndigheter som avses i vissa av Europeiska gemenskapens förordningar

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt artiklarna 5, 7, 8, 10, 11 och 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel. Dessutom är Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården behörig myndighet enligt artiklarna 10, 11 och 15 i den förordningen i fråga om förebyggande och avväjning av sådana skador på hälsan som orsakats av tvätt- och rengöringsmedel och i fråga om överensstämmelse med principerna för god laboratoriesed enligt artikel 8 i den förordningen.

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral är inom sina respektive ansvarsområden behöriga myndigheter enligt artikel 121 i REACH-förordningen och artikel 43 i CLP-förordningen.

10 §

Kemikalie

I denna lag avses med *kemikalie* ämnen och blandningar enligt definitionerna i REACH-förordningen och CLP-förordningen. Med preparat avses blandning.

11 §

Farlig kemikalie

I denna lag avses med *hälsofarlig kemikalie* en kemikalie som på grund av sina kemiska egenskaper redan i små mängder kan orsaka men för hälsan, om den hamnar i en mänsklig organism.

Med *miljöfarlig kemikalie* avses en kemikalie som i miljön redan i små mängder kan skada den levande naturen.

Med *brandfarlig och explosiv kemikalie*

avses en kemikalie som på grund av sina fysikalisk-kemiska egenskaper kan förorsaka brand eller explosion.

I bilaga VI till CLP-förordningen finns bestämmelser om klassificering och märkning av vissa kemikalier som avses i 1–3 mom. Närmare föreskrifter om vilka dessa kemikalier är utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

48 a §

Lämnande av uppgifter om kemikalier

En verksamhetsidkare som svarar för att en kemikalie som avses i artikel 31 i REACH-förordningen släpps ut på marknaden eller överläts för ibruktagande i Finland ska lämna Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården uppgifter om kemikalien.

Närmare bestämmelser om lämnande av uppgifter utfärdades genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

52 §

Kemikalieförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) bryter mot bestämmelserna i 17 § om emballage och informationsskyldighet,

2) försummar sin skyldighet att ansöka om godkännande enligt 25 §, att ansöka om registrering enligt 30 c § eller att ansöka om tillstånd eller göra anmälan enligt 30 e §,

3) försummar sin skyldighet att lämna uppgifter enligt 48 a § eller sin anmälningskyldighet enligt 42 § 3 mom., eller försummar den i artiklarna 7, 9, 13, 14 och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier föreskrivna skyldigheten att lämna information om export av kemikalier, försummar att ge information om transitering enligt artikel 15 i den förordningen eller bryter mot ett beslut av det i artikel 13 i den förordningen avsedda destinationslandet eller mot det i artikel 14 i den förordningen avsedda exportförbudet,

4) bryter mot vad som i artikel 3 eller 4 i Europaparlamentets och rådets förordning

(EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel föreskrivs om utsläppande på marknaden av tvätt- och rengöringsmedel och tensider för tvätt- och rengöringsmedel eller vad som i artikel 7 i den förordningen föreskrivs om testningskrav eller försummar sin skyldighet enligt artikel 9 i den förordningen att tillhandahålla information, eller

5) bryter mot ett förbud eller en begränsning enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller underlåter att iaktta bestämmelserna om lager i artikel 5 i den förordningen,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *kemikalieförseelse* dömas till böter.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag ska för kemikalieförseelse dömas också den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot vad som enligt REACH-förordningen

1) i artiklarna 5–7, 9, 11 och 17–19 föreskrivs om registreringsplikt och skyldighet att lämna in anmälan till Europeiska kemikaliemyndigheten,

2) i artiklarna 14 och 37–39 föreskrivs om skyldighet att bedöma och rapportera kemikaliesäkerheten samt om tillämpningsskyldighet och skyldighet att delge information,

3) i artiklarna 22, 24, 40, 41, 46 och 66 föreskrivs om skyldighet att tillhandahålla Europeiska kemikaliemyndigheten information,

4) i artikel 31 föreskrivs om skyldigheter som gäller säkerhetsdatablad och den information i säkerhetsdatabladet som ska tillhandahållas mottagaren,

5) i artikel 32 föreskrivs om skyldighet att vidarebefordra information om ämnen och preparat,

6) i artiklarna 33 och 34 föreskrivs om skyldighet att vidarebefordra information eller i artikel 35 föreskrivs om arbetstagarnas tillgång till information,

7) i artikel 36 föreskrivs om skyldighet att spara information eller göra den tillgänglig för den behöriga myndigheten eller Europeiska kemikaliemyndigheten,

8) i artikel 49 föreskrivs om att lämna ytterligare information till den behöriga myndigheten,

9) i artikel 56 föreskrivs om förbud mot utsläppande på marknaden eller användning utan ett uttryckligt tillstånd som Europeiska kemikaliemyndigheten utfärdat för ämnet i fråga,

10) i artikel 65 föreskrivs om att ange tillståndsnumret på etiketten eller

11) i artikel 67 föreskrivs om att iaktta en begränsning enligt bilaga XVII som gäller ett ämne som sådant eller ingående i ett preparat eller en vara.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, ska för kemikalieförseelse dömas också den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot vad som enligt CLP-förordningen

1) i artikel 4 och avdelning II–IV föreskrivs om skyldigheter som gäller klassificering, märkning och förpackning,

2) i artikel 40 föreskrivs om skyldighet att anmäla uppgifter om ämnen till Europeiska kemikaliemyndigheten eller

3) i artikel 49 föreskrivs om skyldighet att bevara information eller göra den tillgänglig för den behöriga myndigheten, tillsynsmyndigheterna eller Europeiska kemikaliemyndigheten.

Den som bryter mot ett förbud eller en föreskrift som har meddelats med stöd av denna lag och förenats med vite kan lämnas obesträffad för samma gärning.

62 a §

Undantag som gäller försvaret

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om nationella förfaringsätt för att göra undantag som är nödvändiga för landets försvar i fråga om efterlevnaden av denna lag, REACH-förordningen och CLP-förordningen enligt vad som föreskrivs i artikel 2.3 i REACH-förordningen och i artikel 1.4 i CLP-förordningen. Genom förordning av statsrådet kan det härvid utfärdas för skyddet av hälsan och miljön behövliga bestämmelser för att förhindra och bekämpa hälso- och miljöskador orsakade av kemikalier.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Om en verksamhetsidkare i enlighet med

artikel 62 i CLP-förordningen klassificerar, förpackar och märker ämnen i enlighet med bestämmelserna i avdelning II, III och IV i den förordningen först från och med den 1 december 2010 och blandningar först från och med den 1 juni 2015, ska denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den tillämpas på klassificering, förpackning och märkning före nämnda tidpunkter.

Om en verksamhetsidkare i enlighet med

artikel 61 i CLP-förordningen klassificerar, förpackar och märker ämnen i enlighet med bestämmelserna i den förordningen redan före den 1 december 2010 och blandningar redan före den 1 juni 2015, ska ämnena och blandningarna också klassificeras i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 44 kap. 1 § 1 mom. och 48 kap. 1 § 1 mom., sådana de lyder, 44 kap. 1 § 1 mom. i lag 629/2007 och 48 kap. 1 § 1 mom. i lag 748/2007 som följer:

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

1 §

Hälsobrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med

1) lagen om växtskyddsmedel (1259/2006),
2) lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004),

3) kemikalielagen (744/1989), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, nedan *REACH-förordningen*, eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) Nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, nedan *CLP-förordningen*,

4) hälsoskyddslagen (763/1994) eller

5) livsmedelslagen (23/2006)

eller i strid med bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter som utfärdats med stöd av nämnda lagar och förordningar tillverkar, behandlar, för eller uppsåt-

ligen försöker föra in i landet, innehar, lagrar, transporterar, håller till salu, förmedlar eller överlåter varor eller ämnen, preparat, blandningar eller föremål så att gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *hälsobrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med kemikalielagen, REACH-förordningen, CLP-förordningen eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem eller med stöd av miljöskyddslagen (86/2000) eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, Europaparlamentets och

rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller en sådan bestämmelse som nämns i 60 § 1 mom. i avfallslagen (1072/1993) eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter eller förbud som har meddelats med stöd av avfallslagen, eller som försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter som har meddelats med stöd av den eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall, eller i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett preparat eller en produkt i strid med en förordning som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozon-

skiktet, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, eller ur landet för ut genetiskt modifierade organismer eller livsmedel eller foder som innehåller sådana i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, ska för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 mars 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Liisa Hyssälä*

1.

Lag**om ändring av kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/1989), 2 § 3 mom., 5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom. samt 8 b, 8 e, 10, 11, 48 a, 52 och 62 a §, av dem 2 § 3 mom., 8 b och 62 a § sådana de lyder i lag 628/2007, 5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom. och 8 e § sådana de lyder i lag 491/2008, 10 § sådan den i sin svenska språkdräkt lyder i sistnämnda lag, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1412/1992 och i lag 12/1997, 48 e § sådan den lyder i nämnda lag 1412/1992, i lag 368/1998 och i nämnda lag 628/2007 och 52 § sådan den lyder i lag 404/2002 och i nämnda lag 491/2008, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas dessutom på verkstäl-landet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, nedan *REACH-förordningen*, och Europeiska gemenskapernas med stöd av den givna bestämmelser.

Föreslagen lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas dessutom på verkstäl-landet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (*REACH*), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94, rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, nedan *REACH-förordningen*, *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) Nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, nedan CLP-förordningen, och de bestämmelser som Europeiska gemenskaperna meddelat med stöd av nämnda förordningar.*

5 §

Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral och Finlands miljöcentral

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den med avseende på kemikalier, varor innehållande kemikalier och biocidpreparat som tillverkas och släpps ut på marknaden samt den riksomfattande styrningen av verkställigheten och av den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten ankommer på

1) Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral i fråga om förebyggande och avväjning av skador på hälsan samt brand- och explosionsrisker som orsakas av kemikalier, och på

2) Finlands miljöcentral i fråga om förebyggande och avväjning av kemikalieskador på miljön.

Dessutom svarar Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral för den riksomfattande styrningen av den tillsyn som länsstyrelserna utövar.

Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral och Finlands miljöcentral ska, utöver vad som föreskrivs på något annat ställe i lag, särskilt inom sina respektive ansvarsområden

1) ha tillsyn över att registrerings- och anmälningsplikterna enligt avdelning II i REACH-förordningen, skyldigheterna beträffande information enligt förordningens avdelning IV, begränsningarna enligt förordningens artikel 67 och anmälningsplikten enligt förordningens artikel 113 fullgörs,

2) besluta om åtgärder som krävs för avhjälpande av brister enligt 6 § 4 mom., 6 a § 4 mom., 7 § 5 mom. och 8 § 4 mom. som upptäckts vid tillsynen,

3) fungera som nationell kontaktmyndighet vid informationsutbytet mellan Europeiska kemikaliemyndigheten och de myndigheter som har tillsyn över efterlevnaden av denna lag,

4) delta i samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna i EU:s medlemsländer och samordna det nationella genomförandet av tillsynsprojekt som det beslutats om inom ke-

5 §

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den med avseende på kemikalier, varor innehållande kemikalier och biocidpreparat som tillverkas och släpps ut på marknaden samt den riksomfattande styrningen av verkställigheten och av den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten ankommer på

1) *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* i fråga om förebyggande och avväjning av skador på hälsan samt brand- och explosionsrisker som orsakas av kemikalier, och på

2) Finlands miljöcentral i fråga om förebyggande och avväjning av kemikalieskador på miljön.

Dessutom svarar *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* för den riksomfattande styrningen av den tillsyn som länsstyrelserna utövar.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral ska, utöver vad som föreskrivs på något annat ställe i lag, särskilt inom sina respektive ansvarsområden

1) ha tillsyn över att registrerings- och anmälningsplikterna enligt avdelning II i REACH-förordningen, skyldigheterna beträffande information enligt förordningens avdelning IV och begränsningarna enligt förordningens artikel 67 fullgörs,

2) besluta om åtgärder som krävs för avhjälpande av brister enligt 6 § 4 mom., 6 a § 4 mom., 7 § 5 mom. och 8 § 4 mom. som upptäckts vid tillsynen,

3) fungera som nationell kontaktmyndighet vid informationsutbytet mellan Europeiska kemikaliemyndigheten och de myndigheter som har tillsyn över efterlevnaden av denna lag,

4) delta i samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna i EU:s medlemsländer och samordna det nationella genomförandet av tillsynsprojekt som det beslutats om inom ke-

mikaliemyndighetens forum för tillsyn.

När kemikalier exporteras från Finland ska Finlands miljöcentral dessutom ha tillsyn över efterlevnaden av 42 § och av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier och Rotterdambkonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (FördrS 107/2004).

6 §

Arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå

Arbetskyddsbyrån ska inspektera lokaler hos verksamhetsidkare som tillverkar, importerar, lagrar och använder kemikalier och varor innehållande kemikalier och övervaka att registrerings- och anmälningsplikterna enligt avdelning II i REACH-förordningen, skyldigheterna beträffande information enligt avdelning IV i förordningen, skyldigheterna för nedströmsanvändare enligt avdelning V i förordningen, skyldigheterna beträffande användning av tillståndspliktiga ämnen enligt avdelning VII i förordningen och de begränsningar som anges i artikel 67 i förordningen fullgörs. Arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå ska dessutom ha tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om klassificering och märkning av kemikalier som används i arbetet och kemikalier som tillverkas och övervaka att uppgifter om kemikalier lämnas enligt 48 a §.

mikaliemyndighetens forum för tillsyn,

5) ha tillsyn över efterlevnaden av vad som föreskrivs om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier i denna lag eller med stöd av denna lag och ha tillsyn över efterlevnaden av de skyldigheter i fråga om klassificering, märkning och förpackning som anges i artikel 4 och i avdelningarna II–IV i CLP-förordningen, den anmälningsplikt som anges i artikel 40 i CLP-förordningen samt bestämmelserna om reklam i artikel 48 i CLP-förordningen.

När kemikalier exporteras från Finland ska Finlands miljöcentral dessutom ha tillsyn över efterlevnaden av 42 § och av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier och Rotterdambkonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (FördrS 107/2004).

6 §

Arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå

Arbetskyddsbyrån ska inspektera lokaler hos verksamhetsidkare som tillverkar, importerar, lagrar och använder kemikalier och varor innehållande kemikalier och övervaka att registrerings- och anmälningsplikterna enligt avdelning II i REACH-förordningen, skyldigheterna beträffande information enligt avdelning IV i förordningen, skyldigheterna för nedströmsanvändare enligt avdelning V i förordningen, skyldigheterna beträffande användning av tillståndspliktiga ämnen enligt avdelning VII i förordningen och de begränsningar som anges i artikel 67 i förordningen fullgörs. Arbetskyddsdistriktets arbetskyddsbyrå ska dessutom ha tillsyn över efterlevnaden av vad som i denna lag, i bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller i CLP-förordningen föreskrivs om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier som används i arbetet och kemikalier som tillverkas samt övervaka att uppgifter om kemikalier lämnas enligt 48 a §.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten

Den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten ska, utöver att den deltar i tillsynsprojekt enligt 8 d §, delta i genomförandet av andra riksomfattande tillsynsprojekt och särskilt övervaka att

1) kemikalier som släpps ut på marknaden har klassificerats och förpackats och att deras emballage försetts med märkningar i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) verksamhetsidkarna har skickat in de uppgifter som avses i 48 a § 2 mom. till det kemikalieproduktregister som Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral för,

3) de skyldigheter att tillhandahålla och vidarebefordra information som avses i artiklarna 31–33 i REACH-förordningen fullgörs,

4) begränsningarna enligt artikel 67 i REACH-förordningen iakttas, och

5) de bestämmelser om detaljförsäljning av farliga kemikalier som finns i denna lag eller har utfärdats med stöd av den iakttas.

8 b §

Nationell rådgivning

Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral och Finlands miljöcentral ansvarar för den nationella rådgivning som skall ge tillverkare, importörer, nedströmsanvändare, distributörer och andra berörda parter råd enligt artikel 124 i REACH-förordningen. Närmare bestämmelser om ordnandet och genomförandet av rådgivningen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten

Den kommunala kemikalietillsynsmyndigheten ska, utöver att den deltar i tillsynsprojekt enligt 8 d §, delta i genomförandet av andra riksomfattande tillsynsprojekt och särskilt övervaka att

1) kemikalier som släpps ut på marknaden har klassificerats och förpackats och att deras emballage försetts med märkningar enligt *CLP-förordningen* eller enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) verksamhetsidkarna har skickat in de uppgifter som avses i 48 a § till det kemikalieproduktregister som *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* för,

3) de skyldigheter att tillhandahålla och vidarebefordra information som avses i artiklarna 31–33 i REACH-förordningen fullgörs,

4) begränsningarna enligt artikel 67 i REACH-förordningen iakttas, och

5) de bestämmelser om detaljförsäljning av farliga kemikalier som finns i denna lag eller har utfärdats med stöd av den iakttas.

8 b §

Nationell rådgivning

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral ansvarar för den nationella rådgivning som ska ge tillverkare, importörer, nedströmsanvändare, distributörer och andra berörda parter råd enligt artikel 124 i REACH-förordningen och *artikel 44 i CLP-förordningen*. Närmare bestämmelser om ordnandet och genomförandet av rådgivningen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 e §

Behöriga myndigheter som avses i vissa av Europeiska gemenskapens förordningar

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt artiklarna 5, 7, 8, 10, 11 och 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel. Dessutom är Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral behörig myndighet enligt artiklarna 10, 11 och 15 i den förordningen i fråga om förebyggande och avväjning av sådana skador på hälsan som orsakats av tvätt- och rengöringsmedel och i fråga om överensstämmelse med principerna för god laboratoriesed enligt artikel 8 i den förordningen.

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG.

Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral och Finlands miljöcentral är inom sina respektive ansvarsområden behöriga myndigheter enligt artikel 121 i REACH-förordningen.

10 §

Kemikalie

I denna lag avses med kemikalier grundämnen och kemiska föreningar av dessa, sådana de förekommer i naturen eller industriellt producerade (*ämnen*), samt blandningar av två eller flera ämnen (*preparat*).

11 §

Hälsofarliga kemikalier

I denna lag avses med hälsofarlig kemikalie en kemikalie som på grund av sina kemiska egenskaper redan i små mängder kan orsaka men för hälsan, om den hamnar i en mänsklig organism.

Med miljöfarlig kemikalie avses en kemikalie som i miljön redan i små mängder kan skada den levande naturen.

8 e §

Behöriga myndigheter som avses i vissa av Europeiska gemenskapens förordningar

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt artiklarna 5, 7, 8, 10, 11 och 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel. Dessutom är *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* behörig myndighet enligt artiklarna 10, 11 och 15 i den förordningen i fråga om förebyggande och avväjning av sådana skador på hälsan som orsakats av tvätt- och rengöringsmedel och i fråga om överensstämmelse med principerna för god laboratoriesed enligt artikel 8 i den förordningen.

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral är inom sina respektive ansvarsområden behöriga myndigheter enligt artikel 121 i REACH-förordningen och artikel 43 i CLP-förordningen.

10 §

Kemikalie

I denna lag avses med kemikalie ämnen och blandningar enligt definitionerna i REACH-förordningen och CLP-förordningen. Med preparat avses blandning.

11 §

Farlig kemikalie

I denna lag avses med hälsofarlig kemikalie en kemikalie som på grund av sina kemiska egenskaper redan i små mängder kan orsaka men för hälsan, om den hamnar i en mänsklig organism.

Med miljöfarlig kemikalie avses en kemikalie som i miljön redan i små mängder kan skada den levande naturen.

Gällande lydelse

Med brandfarlig och explosiv kemikalie avses en kemikalie som på grund av sina fysikalisk-kemiska egenskaper kan förorsaka brand eller explosion.

Social- och hälsovårdsministeriet skall efter att ha hört övriga ministerier som är tillsynsmyndigheter fastställa en förteckning över de vanligaste farliga kemikalierna.

48 a §

Tillställande av uppgifter om kemikalier

Den verksamhetsidkare som svarar för att en kemikalie introduceras på marknaden skall för verkställighet av de internationella avtal som Finland godkänt tillställa ett särskilt utsett organ uppgifter om kemikalier som skall introduceras på marknaden på det sätt som anges närmare genom förordning. Uppgifterna kan användas till att ge medicinska skötselråd och förebyggande anvisningar som behövs på grund av de hälsoskador som kemikalierna förorsakar.

Tillverkaren, importören eller distributören av kemikalier eller andra verksamhetsidkare som svarar för att en kemikalie släpps ut på marknaden eller överläts för ibruktagande i Finland skall tillställa Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral uppgifter om en kemikalie som avses i artikel 31 i REACH-förordningen.

Genom förordning bestäms närmare om hur uppgifterna skall lämnas. Detaljerade föreskrifter om hur uppgifterna skall lämnas meddelas genom beslut av det ministerium som ansvarar för arbetarskyddet och tillsynen över detta.

52 §

Kemikalieförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) försummar sin skyldighet att ansöka om godkännande som avses i 25 §, att ansöka om registrering som avses i 30 c § eller att ansöka om tillstånd eller göra en anmälan som avses i 30 e §,

Föreslagen lydelse

Med *brandfarlig och explosiv kemikalie* avses en kemikalie som på grund av sina fysikalisk-kemiska egenskaper kan förorsaka brand eller explosion.

I bilaga VI till CLP-förordningen finns bestämmelser om klassificering och märkning av vissa kemikalier som avses i 1–3 mom. Närmare föreskrifter om vilka dessa kemikalier är utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

48 a §

Lämnande av uppgifter om kemikalier

En verksamhetsidkare som svarar för att en kemikalie som avses i artikel 31 i REACH-förordningen släpps ut på marknaden eller överläts för ibruktagande i Finland ska lämna Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården uppgifter om kemikalien.

Närmare bestämmelser om lämnande av uppgifter utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

52 §

Kemikalieförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) bryter mot bestämmelserna i 17 § om emballage och informationsskyldighet,

2) försummar den anmälningsskyldighet som föreskrivs i 42 § 3 mom. eller den i artiklarna 7, 9, 13, 14 och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier föreskrivna skyldigheten att lämna information om export av kemikalier, försummar att ge information om transitering enligt artikel 15 i den förordningen eller bryter mot ett beslut av det i artikel 13 i den förordningen avsedda destinationslandet eller mot det i artikel 14 i den förordningen avsedda exportförbudet,

3) bryter mot vad som i artiklarna 3 och 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel bestäms om utsläppande på marknaden av tvätt- och rengöringsmedel och tensider för tvätt- och rengöringsmedel eller vad som i artikel 7 i den förordningen bestäms om testningskrav eller försummar sin skyldighet enligt artikel 9 i den förordningen att tillhandahålla information, eller

4) bryter mot ett förbud eller en begränsning enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller underlåter att iaktta bestämmelserna om lager i artikel 5 i den förordningen,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *kemikalieförseelse* dömas till böter.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag ska för kemikalieförseelse dömas också den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som enligt REACH-förordningen

2) försummar sin skyldighet att ansöka om godkännande enligt 25 §, att ansöka om registrering enligt 30 c § eller att ansöka om tillstånd eller göra anmälan enligt 30 e §,

3) försummar *sin skyldighet att lämna uppgifter enligt 48 a § eller sin anmälningsskyldighet enligt 42 § 3 mom.*, eller *försummar* den i artiklarna 7, 9, 13, 14 och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier föreskrivna skyldigheten att lämna information om export av kemikalier, försummar att ge information om transitering enligt artikel 15 i den förordningen eller bryter mot ett beslut av det i artikel 13 i den förordningen avsedda destinationslandet eller mot det i artikel 14 i den förordningen avsedda exportförbudet,

4) bryter mot vad som i artikel 3 eller 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel *föreskrivs* om utsläppande på marknaden av tvätt- och rengöringsmedel och tensider för tvätt- och rengöringsmedel eller vad som i artikel 7 i den förordningen *föreskrivs* om testningskrav eller försummar sin skyldighet enligt artikel 9 i den förordningen att tillhandahålla information, eller

5) bryter mot ett förbud eller en begränsning enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller underlåter att iaktta bestämmelserna om lager i artikel 5 i den förordningen,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *kemikalieförseelse* dömas till böter.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag ska för kemikalieförseelse dömas också den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som enligt REACH-förordningen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1) i artiklarna 5–7, 9, 11 och 17–19 bestäms om registreringsplikt och skyldighet att lämna in anmälan till Europeiska kemikaliemyndigheten,

2) i artiklarna 14 och 37–39 bestäms om skyldighet att bedöma och rapportera kemikaliesäkerheten samt om tillämpningsskyldighet och skyldighet att delge information,

3) i artiklarna 22, 24, 40, 41, 46 och 66 bestäms om skyldighet att tillhandahålla Europeiska kemikaliemyndigheten information,

4) i artikel 31 bestäms om skyldigheter som gäller säkerhetsdatablad och den information i säkerhetsdatabladet som ska tillhandahållas mottagaren,

5) i artikel 32 bestäms om skyldighet att vidarebefordra information om ämnen och preparat,

6) i artiklarna 33 och 34 bestäms om skyldighet att vidarebefordra information eller i artikel 35 bestäms om arbetstagarnas tillgång till information,

7) i artikel 36 bestäms om skyldighet att spara information eller göra den tillgänglig för den behöriga myndigheten eller Europeiska kemikaliemyndigheten,

8) i artikel 49 bestäms om att lämna ytterligare information till den behöriga myndigheten,

9) i artikel 56 bestäms om förbud mot utsläppande på marknaden eller användning utan ett uttryckligt tillstånd som Europeiska kemikaliemyndigheten utfärdat för ämnet i fråga, eller

10) i artikel 67 bestäms om att iaktta en begränsning enligt bilaga XVII som gäller ett ämne som sådant eller ingående i ett preparat eller en vara.

1) i artiklarna 5–7, 9, 11 och 17–19 *föreskrivs* om registreringsplikt och skyldighet att lämna in anmälan till Europeiska kemikaliemyndigheten,

2) i artiklarna 14 och 37–39 *föreskrivs* om skyldighet att bedöma och rapportera kemikaliesäkerheten samt om tillämpningsskyldighet och skyldighet att delge information,

3) i artiklarna 22, 24, 40, 41, 46 och 66 *föreskrivs* om skyldighet att tillhandahålla Europeiska kemikaliemyndigheten information,

4) i artikel 31 *föreskrivs* om skyldigheter som gäller säkerhetsdatablad och den information i säkerhetsdatabladet som ska tillhandahållas mottagaren,

5) i artikel 32 *föreskrivs* om skyldighet att vidarebefordra information om ämnen och preparat,

6) i artiklarna 33 och 34 *föreskrivs* om skyldighet att vidarebefordra information eller i artikel 35 *föreskrivs* om arbetstagarnas tillgång till information,

7) i artikel 36 *föreskrivs* om skyldighet att spara information eller göra den tillgänglig för den behöriga myndigheten eller Europeiska kemikaliemyndigheten,

8) i artikel 49 *föreskrivs* om att lämna ytterligare information till den behöriga myndigheten,

9) i artikel 56 *föreskrivs* om förbud mot utsläppande på marknaden eller användning utan ett uttryckligt tillstånd som Europeiska kemikaliemyndigheten utfärdat för ämnet i fråga,

10) *i artikel 65 föreskrivs om att ange tillståndsnumret på etiketten eller*

11) i artikel 67 *föreskrivs* om att iaktta en begränsning enligt bilaga XVII som gäller ett ämne som sådant eller ingående i ett preparat eller en vara.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, ska för kemikalieförseelse dömas också den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som enligt CLP-förordningen

1) *i artikel 4 och avdelning II–IV föreskrivs om skyldigheter som gäller klassificering, märkning och förpackning,*

2) *i artikel 40 föreskrivs om skyldighet att*

Den som bryter mot ett förbud eller en föreskrift som har utfärdats med stöd av denna lag och förenats med vite kan lämnas obesträffad för samma gärning.

62 a §

Undantag som gäller försvaret

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om undantag som är nödvändiga för landets försvar i fråga om efterlevnaden av denna lag och REACH-förordningen enligt vad som bestäms i artikel 2.3 i REACH-förordningen. Genom förordning av statsrådet kan härvid utfärdas för skyddet av hälsan och miljön behövliga bestämmelser för att förhindra och bekämpa av kemikalier orsakade hälso- och miljöskador.

anmäla uppgifter om ämnen till Europeiska kemikaliemyndigheten eller

3) i artikel 49 föreskrivs om skyldighet att bevara information eller göra den tillgänglig för den behöriga myndigheten, tillsynsmyndigheterna eller Europeiska kemikaliemyndigheten.

Den som bryter mot ett förbud eller en föreskrift som har *meddelats* med stöd av denna lag och förenats med vite kan lämnas obesträffad för samma gärning.

62 a §

Undantag som gäller försvaret

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om *nationella förfaringsätt för att göra* undantag som är nödvändiga för landets försvar i fråga om efterlevnaden av denna lag, REACH-förordningen *och CLP-förordningen* enligt vad som *föreskrivs* i artikel 2.3 i REACH-förordningen *och i artikel 1.4 i CLP-förordningen*. Genom förordning av statsrådet kan *det* härvid utfärdas för skyddet av hälsan och miljön behövliga bestämmelser för att förhindra och bekämpa hälso- och miljöskador orsakade av kemikalier.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om en verksamhetsidkare i enlighet av artikel 62 i CLP-förordningen klassificerar, förpackar och märker ämnen i enlighet med bestämmelserna i avdelning II, III och IV i den förordningen först från och med den 1 december 2010 och blandningar först från och med den 1 juni 2015, ska denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den tillämpas på klassificering, förpackning och märkning före nämnda tidpunkter.

Om en verksamhetsidkare med stöd av artikel 61 i CLP-förordningen klassificerar, förpackar och märker ämnen i enlighet med bestämmelserna i den förordningen redan före den 1 december 2010 och blandningar redan före den 1 juni 2015, ska ämnena och blandningarna också klassificeras i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Åtgärder som verkställigheten av lagen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 44 kap. 1 § 1 mom. och 48 kap. 1 § 1 mom., sådana de lyder, 44 kap. 1 § 1 mom. I lag 629/2007 och 48 kap. 1 § 1 mom. i lag 748/2007 som följer:

Gällande lydelse

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

1 §

Hälsobrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med

1) lagen om växtskyddsmedel (1259/2006),

2) lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004),

3) kemikalielagen (744/1989) *eller* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, nedan *REACH-förordningen*,

- 4) hälsoskyddslagen (763/1994) eller
 5) livsmedelslagen (23/2006)

Föreslagen lydelse

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

1 §

Hälsobrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med

1) lagen om växtskyddsmedel (1259/2006),

2) lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004),

3) kemikalielagen (744/1989), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, nedan *REACH-förordningen*, *eller* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) Nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, nedan *CLP-förordningen*,

- 4) hälsoskyddslagen (763/1994) eller
 5) livsmedelslagen (23/2006)

Gällande lydelse

eller i strid med bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter som utfärdats med stöd av nämnda lagar och förordningar tillverkar, behandlar, för eller uppsåtligt försöker föra in i landet, innehar, lagrar, transporterar, håller till salu, förmedlar eller överlåter varor eller ämnen, fabrikat eller föremål så att gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa skall, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *hälsobrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett fabrikat, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med kemikalielagen, REACH-förordningen eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem eller med stöd av miljöskyddslagen (86/2000) eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller en sådan bestämmelse som nämns i 60 § 1 mom. i avfallslagen (1072/1993) eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter eller förbud som har meddelats med

Föreslagen lydelse

eller i strid med bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter som utfärdats med stöd av nämnda lagar och förordningar tillverkar, behandlar, för eller uppsåtligt försöker föra in i landet, innehar, lagrar, transporterar, håller till salu, förmedlar eller överlåter varor eller ämnen, *preparat*, *blandningar* eller föremål så att gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *hälsobrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett *preparat*, *en blandning*, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med kemikalielagen, REACH-förordningen, *CLP-förordningen* eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem eller med stöd av miljöskyddslagen (86/2000) eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller en sådan bestämmelse som nämns i 60 § 1 mom. i avfallslagen (1072/1993) eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter eller för-

stöd av avfallslagen, eller som försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter som har meddelats med stöd av den eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall, eller i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett fabrikat eller en produkt i strid med en förordning som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, eller ur landet för ut genetiskt modifierade organismer eller livsmedel eller foder som innehåller sådana i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, skall för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

bud som har meddelats med stöd av avfallslagen, eller som försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter som har meddelats med stöd av den eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall, eller i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett *preparat* eller en produkt i strid med en förordning som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, eller ur landet för ut genetiskt modifierade organismer eller livsmedel eller foder som innehåller sådana i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, ska för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.